

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ŠEŠTADIENIS – SATURDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 24, 2011 • Vol. CII Nr. 119

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-23-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:

LR Seimo pirmininkės viešnage JAV – 4 psl.

- Man gyvenimas – tai Kristus – 2
- Stokholmo sindromas – 3
- LR Seimo pirmininkės viešnage JAV – 4, 12, 15
- Pasitinkame 25-ąsias „Lietuvių dienas“ – 5
- Iš Ateitininkų gyvenimo – 6
- Lietuvių kalbos egzaminas UIC – 7
- Sportas – 8
- Lietuviška trilogija „Artisphere Theatre“ – 9
- Apžvalgos – 10

Valiutų santykis
1 USD — 2.52 LT
1 EUR — 3.45 LT

Prezidentė JT paragino nedelsiant griežtinti branduolinės saugos reikalavimus

New York (ELTA) – Jungtinių Tautų (JT) generalinio sekretoriaus Ban Ki-moon siūlymu surengtame aukšto lygio renginyje branduolinės saugos klausimais Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaitė pažymėjo, kad nauji branduoliniai projektai negali būti net svarstomi be išsamaus seisminės saugos ir poveikio aplinkai vertinimo. Streso testai, pasak prezidentės, turi tapti privalomais ir planuojamoms statyti, ir jau veikiančioms atominėms elektrinėms.

Kalbėdama susitikime, prezidentė pristatė tarptautinei bendruomenei Lietuvos pasiūlymus dėl tarptautinių branduolinės saugos reikalavimų griežtinimo. Prezidentės teigimu, atominėms jėgainėms statybos vietų, naudojamų technologijų ir darbuotojų kvalifikacijos kontrolė turi būti sugriežtinta, o reikalavimų įgyvendinimo kontrolę turi prižiūrėti atsakingos tarptautinės organizacijos.

Primindama branduolinės nelaimės, prezidentė atkreipė pasaulio vadovų dėmesį į naujas grėsmes. Prezidentė pažymėjo, kad Lietuvos kaimynystėje, o kartu ir Europos centre – Baltarusijoje ir Rusijos Kaliningrado srityje – statomos dvi naujos atominės elektrinės, kurios neturi tinkamo poveikio aplinkai vertinimo, o jų planuotojai nesidalija informacija. Tai, pasak prezidentės, kelia nerimą ir grėsmę ne tik Lietuvai, bet ir visam regionui. Prezidentės teigimu, konkrečių veiksmų tobulinant dabartinę branduolinę saugą reglamentuojančią teisinę bazę būtina imtis nedelsiant.

Prieš aukšto lygio susitikimą branduolinės saugos klausimais prezidentė D. Grybauskaitė kalbėjosi ir su Europos Komisijos prezidentu Jose Manuel Barroso, kuris taip pat pabrėžia, kad dėl branduolinio saugumo užtikrinimo būtini tarptautiniai susitarimai, pavyzdžiui, privalomos, o ne patariamiosios branduolinės saugos konvencijos. Nukelta į 10 psl.

Lietuvos prezidentė D. Grybauskaitė pasakė kalbą JT Generalinės Asamblėjos 66-osios sesijos debatuose. EPA-ELTA nuotr.

Tarptautinėje konferencijoje nagrinėta diasporos nauda demokratijai

Hiutenfeldas (ELKC info) – Rugsėjo 20–22 d. Vokietijoje, lietuviškoje Rennhofo pilyje vyko tarptautinė konferencija „Demokratijos link: efektyvi diasporos pagalba“, bendrai diskusijai bei patirties sklaidai subūrusi Lietuvos, Baltarusijos, Moldovos ir Ukrainos diasporų Vakarų Europoje vadovus ir intelektualus. Atsi-

žvelgiant į Vidurio Rytų Europos regiono politinius įvykius ir nuostatas, pirmuoju tokio pobūdžio renginiu buvo siekiama įtraukti minėtų posovietinių valstybių diasporas į visuomeninį gyvenimą, pilietinės visuomenės kūrimą ir demokratinių vertybių sklaidą savo kilmės šalyse, šioms diasporoms perduodant lietuvių ben-

druomenių Vakarų Europoje patirtį.

Konferenciją organizavo Europos lietuvių kultūros centras Vokietijoje (ELKC) ir Vytauto Didžiojo universitetas (VDU). Projektą rėmė LR užsienio reikalų ministerijos Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programa.

Supažindinta su Holokausto atminimo ir žydų kultūros įamžinimu Lietuvoje

New York (ELTA) – Su Lietuvos darbais įamžinant Holokausto atminimą, išsaugojant žydų kultūros palikimą ir sprendžiant atlyginimo už žydų religinių bendruomenių turto klausimą New York žydų organizacijų atstovus supažindino Lietuvos užsienio reikalų ministras Audronius Ažubalis, su vizitu viešėjęs JAV.

Susitikime dalyvavo Amerikos žydų komiteto, Pasaulio žydų kongreso, „Bnai Brith“ ir kitų žydų organizacijų atstovai.

A. Ažubalis informavo, kad minint Holokausto 70-metį Lietuvoje, Seimas 2011-uosius paskelbė Holokausto aukomis tapusių Lietuvos gyventojų atminimo metais, o Lietuvos Vyriausybė priėmė plačią programą, kurioje numatyti minėjimo renginiai, atminimo įamžinimo bei švietimo projektai. Nukelta į 11 psl.

Lietuvos generalinis konsulas New York ir žydų tyrimų institutas YIVO New York rugsėjo 22 d. surengė Vilniaus geto sunaikinimo dienos minėjimą. Iš k.: lietuvių pianistas Edvinas Minkštimas, LR užsienio reikalų ministras A. Ažubalis, YIVO direktorius Jonathan Brent, Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas, JAV baritonas Jerome Barry. URM nuotr.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis

Rugsėjo 23 d. minima Lietuvos žydų genocido aukų atminimo diena. Ketvirtadienį nuo pat ryto iki vėlaus vakaro Vilniaus Šv. Kotrynos bažnyčioje buvo viešai perskaityta tūkstančiai nužudytų žydų vardų. Juos skaitė kelios dešimtys vilniečių ir miesto svečių. Šios tautos tragedija šurpi. Tačiau ranką ant širdies padėję prisipažinkime – Lietuvoje milijonų žmonių tragišką žūtį ne visi vertina neigiamai. Vien per praėjusius metus Lietuvoje įvykdyti septyni tautinė nesantaiką kurstantys išpuoliai prieš žydus. Kodėl žmonės gyvena politinių mitų pasaulyje, kur nebūti patriotu reiškia ginti žydus, tai yra – išduoti tėvynę. Lietuvoje žydai per amžius gyveno neengiamai, nes lietuviai garsėjo religine tolerancija. Kodėl suprantame savo tautos kraupią tragediją – trėmimus į Sibirą, o dažnai esame netolerantiški kitos tautos skausmui? Ant Holokausto memorialinio muziejaus Washington pastato yra užrašas: „Pagalvok apie tai, ką pamatei“. Pagalvoti tikrai verta.

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą
nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį
pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė

dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,

nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Evangelija pasakoja apie darbininkus, laukiančius, kad vynuogyno šeimininkas juos pasamdytų ir jie gautų užmokestį. Šeimininkas davė darbo visiems – atėjusiems anksčiau rytą ir vėlyvą popietę ir atsilygino vienodai – po denarą. Vieni gavo, kiek buvo verti, o kiti – tai, ko nebuvo uždirbę – už tris darbo valandas dienos užmokestį. Šiuo palyginimu Jėzus sako labai svarbią tiesą: Dievas yra ne tik teisingas, bet ir gailėtingas. Jo meilės gali tikėtis kiekvienas žmogus, atsigręžiantis į Jį net paskutinę gyvenimo valandą. Tik mes skubame nuteisti žmones ir nepaliekame vilties, kad jie gali prisikelti iš savo nuodėmių.

Šalia Jėzaus nukryžiuotas plėšikas patyrė Dievo gailėtingumą prieš pat mirtį. Prikaltas ant kryžiaus jis pripažino savo kaltę ir iš paties Jėzaus išgirdo: „Dar šiandien su mani būsi rojuje.“ Tačiau negalima piktinaudžiauti Dievo gailėtingumu, kaip žmonės neretai daro. Jie kalba: kai pasensiu, tuomet eisiu į bažnyčią ir atliksiu išpažintį, o dabar reikia „pagyventi“. Tą gyvenimą supranta kaip mėgavimąsi nuodėme. Šitaip mąstyti labai pavojinga, nes tai užkietina širdį ir gali tapti kliūtimi patirti Dievo gailėtingumą.

Apaštalas Pauliaus įtikėjusius į Kristų ragina būti vieningus ir kovoti už Evangeliją. Tuo metu, kai rašė laiška, jis buvo įkalintas ir laukė mirties nuosprendžio. Paulius buvo tas žmogus, kuris atėjo į Viešpaties vynuogyną ne ankstų rytą, bet kur kas vėliau. Iš pradžių jis buvo uolus Įstatymo saugotojas ir nesidžiaugė, matydamas, kad Kristaus Evangelija susižavi vis daugiau žmonių. Iki kaulų smegenų Paulius tada buvo radikalus fariziejus, o krikščionys jam

„Man gyvenimas – tai Kristus“

ARKIVYSK. SIGITAS TAMKEVIČIUS

atrodė kaip pavojinga sekta, kurią reikia naikinti. Ir jis tai darė krikščionis suimdamas ir įkalindamas.

Tačiau Dievo gailėtingumas pasitiko Paulių pačiu netikėčiausiu būdu. Jojantį suimti krikščionių, prie Damasko vartų apšvietė Dievo šviesa, ir jis išgirdo balsą: „Sauliau, Sauliau, kodėl mane persekioji!“ Į žemės dulkes nuo arklio nukritęs Saulius klausė, kas kalba. Balsas atsakė: „Aš esu Jėzus Nazaretis, kurį tu persekioji.“ Po šio regėjimo Saulius susirado krikščionis, pasikrikštijo ir tapo uoliausiu Kristaus Evangelijos skelbėju pagonių kraštuose.

Pranašas Izaijas sako: „Ieškokite Viešpaties, kai galima jį rasti, šaukitės jo, kai jis yra arti“ (Iz 55, 6). Žodžiais – „ieškokite Viešpaties, šaukitės jo“ – yra nurodoma kryptis, kurios turi laikytis kiekvienas žmogus, trokštantis patirti Dievo gailėtingumą. Krikščionis persekiojusį Saulių neatsitiktinai palietė Dievo gailėtingumas. Saulius klydo persekiodamas, bet elgėsi taip, kaip buvo įsitikinęs. Jam rūpėjo Dievo reikalai. Jis ieškojo Viešpaties, nors ir ne ten, kur reikėjo.

Šiandien šalia sutinkame žmonių, kurie neturi tinkamo Evangelijos pažinimo. Yra net krikščionių, dažnai paraidžiui besilaikančių Evangelijos ir mus, katalikus, laikančių klystančiais. Neskubėkime smerkti šių žmonių: jeigu jie nuoširdžiai, nors ir klaidingai, yra įsitikinę. Turėkime vilties, kad Dievas juos, panašiai kaip Paulių, apšvies ir pa-

trauks į savo meilės glėbį.

Pranašo Izaijo raginimas „ieškokite Viešpaties“ visų pirma reiškia kvietimą gyventi tiesoje ir meilėje. Visiška priešingybė tam yra žmogaus gyvenimas meile ir neapykantoje. Kai žmogus atsiduria šių nuodėmių apsuptyje ir nieko nedaro, kad iš jos išsiveržtų, tuomet tikrai jo padėtis labai sunki ir blogiau būti negali. Šiuo atveju žmogus yra nuodėmės šalyje, labai toli nuo Dievo. Pranašas Izaijas ragina tokius kuo greičiau palikti nuodėmės kelią: „Tepaliekia nedorėlis savąjį kelią ir nusidėjėlis – savuosius kėslus! Tegrižta jis pas Viešpatį, kad jo pasigailėtų, pas mūsų Dievą, nes jis labai atlaidus“ (Iz 55, 7).

Jėzus Kristaus pasakojime apie vynuogyno šeimininką labai įsidėmėtini yra žodžiai: „Paskutinieji bus pirmi, o pirmieji – paskutiniai.“ Tai priminimas mums, nuo Krikšto dienos esantiems Kristaus Bažnyčioje ir todėl galintiems save laikyti pirmaisiais. Tai išpėjimas budėti, kad netaptume paskutiniais. Pakrikštijus vaikeli, galima nepasirūpinti jo krikščionišku ugdymu. Priėmus Sutvirtinimą, galima pasiduoti nepavyzdinčių draugų įtakai ir išbarstyti Dievo dovanas. Priėmus Santuokos sakramentą, galima neišsaugoti prisiimtą ištikimybę. Daugeliu atvejų galima tapti paskutiniais – gerai pradėti ir blogai užbaigti.

Apaštalas Paulius pagal Jėzaus palyginimą buvo paskutinis, nes persekiojo Kristaus Bažnyčią. Sugrįžęs prie Kristaus, jis jau niekuomet jo neišdavė. Kalinamas ir laukdamas mirties, apaštalas rašė savo tikėjimo broliams: „Kristus bus viešai išaukštintas mano kūne – nesvarbu, ar gyvenimu, ar mirtimi. Man gyvenimas – tai Kristus, o mirtis – tik laimėjimas“ (Fil 1, 20–21).

LAIŠKAI

AČIŲ UŽ „AČIŲ“...

Iš Angelės Kavakienės paštu gavau ilgą laišką, kurio ji prašė neskelbti „Drauge“. Todėl didžiai nustebau išvydusi „Draugo“ laiškų skyriuje lygiai ta pačia tema antrąjį jos laišką (2011 m. rugpjūčio 6 d.). Be to, ir be jos pagėdavimo, visiškai nebuvo jokio reikalo laiško skelbti. Savo laiške A. Kavakienė nepasakė nieko naujo, nei konkrečiai atsakė į mano komentarą – anot amerikiečių dažnai kartojamo pasakymo, ji „just beating around the bush“.

Netikėta naujiena nuskambėjo A. Kavakienės tvirtinimas, kad ji „seniai rašo ‘Drauge’“. Dievaži, vos ne per seniausiai pradėjau skaityti Angelės straipsnius laiškų skyriuje (daugiausia savo verslo tema). Pradžioje pasirašydavo „Kavak“, vėliau – „Kavakienė“. Tad ir aš savo komentare parašiau „Angelė Kavak-Kavakienė“, tik nežinau, kodėl redakcija išbraukė „Kavak“? Pasiteiravau senesniųjų dienraščių skaitytojų, pasirodo, ir jiems A. Kavakienė – naujoji laikraščio bendradarbė.

Atrodo, jog be „arielkos“, be alaus autorė ėmė ir paslydo, kai kipšiukas pašnibždėjo jai į ausį „Petras Garšva“, o turėjo būti „Pranas“. Kita niekada negirdėta (klaidinga) staigmena buvo, kad Garšva pakvietė A. Kavakienę dirbti „Drauge“ korespondente, rašo ji antrame savo laiške. Nuo 1947 m. prenumeruoju „Draugą“, nuo 1952 m. iki 1992 m. (arti 40 metų) redagavau dienraštyje „Motery“ skyrių, „Motery gyvenimas“. Ergo, kas savaitę besitvindama „Draugo“ patalpose, neteko nei matyti, nei girdėti apie dirbančius (tai yra apmokamus!) korespondentus. Neįmanoma žurnalistei tokiose aplinkybėse būti aklai ir kurčiai, nes studijuojant žurnalistiką nuolat kalė į galvą: „Tave išmes pro duris, lįsk pro langą, bet būtinau gauti įvykio istoriją! Aišku, kad „Drauge“ žydėjimo laikais nuolatinių apmokamų korespondentų nebuvo, nebent uolus bei darbštus kun. dr. Juozas Prunskis, bet juk jis buvo vienas iš redaktorių.

A. Kavakienė mini, jog „trečiabangiai“ (nemėgstu tos prikabinotos etiketės) aukojo, bet apie tai nesiskelbia. Aure! Juk niekas pats ir neskelbia – tuo labai sąžiningai

pasirūpina gaunantieji auką. Ypač nepatiko, jei ne per stipriai pasakyčiau, „sujaudino“ A. Kavakienės iš mažojo pirštelio išlaužtas skirsnelis: „Deja, iš S. Semėnienės laiško supratau, kad mes, ‘trečioji banga’, esame ‘bjaurieji ančiukai’ (kas per palyginimas?), ne itin kviečiami į ‘antrosios bangos gulbių’ (na, ir išgalvok) būrį, nebent tūkstantinėmis aukomis galėtume išsipirkti teisę rašyti į šį laikraštį.“ Gale dar pridėda „Ačiū už atvirumą.“ Kur gi tas atvirumas? Juk tai jos pačios sukurta fantazija, didesnė už Jules Verne „Aplink pasaulį per 80 dienų“!

Šia proga mano tvirtas noras yra pabrėžti – sykį ir visam laikui, jog nuo pat pirmųjų dienų priėmiau naujusius imigrantus – lietuvaicius – kaip seseris ir brolius (kuo mes visi privalome džiaugtis!). Duosiu porą pavyzdžių (o jų turiu apščiui!), nes išvardinsi 10, o nepridėjus 11-to – būsi bėdoje! Tai štai, iš Vilniaus atvykęs Antanas Jokubavičius, gimnazijos matematikos mokytojas bei direktorius, mokęs ir Vygauką Ušacką, didžiojo geradario dr. Jono Adomavičiaus pramintas „Angelu“, buvo malonus kolega, kai kartu dirbome Balzeko lietuvių kultūros muziejuje: doras, teisingas, sąžiningas, darbštus, draugiškas, pamaldus, visad padedantis, itin paslaugus, visais atžvilgiais nepaprastai mielas asmuo bendrauti, be jokio A. Kavakienės minimo kažkokio „išsipirkimo“.

O štai ir iš moteriškos pusės puikiai šviečianti asmenybė: tai nuostabioji (ne eilinė!) Danguolė Mackevičienė, „Draugo“ administracijoje dirbanti šilta širdis. Ji spindėte spindi, lyg toji vakarinė žvaigždė, savo išskirtiniu taurumu, visados maloniai nusiteikusi, „Drauge“, regis, dirbanti už tris – jos rankose darbai atliekami greičiau už žaibą, sumani, originali, bičiuliškai draugiška, mandagumo bei švelnumo kupinas aruodas! Su tokiais tik bendrauk ir pralobk įgytomis vertybėmis!

Manau, ir pačiai Angelei dabar aišku ir skaidru, jog ne piniguose yra laimė... Visa esmė glūdi žmonių širdyse, jų elgesyje su kitais, atjaučiant bei padedant pagal savo išgales! Sėkmės viso to siekti!

Stasė E. Semėnienė
Baraboo, WI

Lietuviškoje spaudoje aptinku daug įdomių straipsnių. Kitaip ir būti negali. Žurnalistai, politikos apžvalgininkai, komentatoriai – ne iš kelmo spirti žmonės. Tačiau lietuviškoje spaudoje dažnokai pasigendu tikrųjų politinių, kultūrinių, visuomeninių išvalgų. Tarsi bijotume pažvelgti karčiai tiesai į akis, tarsi vengtume prisipažinti, kas iš tiesų dedasi.

Nūnai daugelio dėmesys sutelktas į sudėtingus Lenkijos-Lietuvos santykius. Apie tai būtina tarsiu keletą pastabų, bet pirmiausiai norėčiau prisiminti buvusią Mažąją Lietuvą. Štai neseniai vienoje lietuviškoje internetinėje svetainėje buvo paskelbtas pokalbis su Sigitu Šamborskiu, ilgamečiu Kaliningrado srities Lietuvių Bendruomenės pirmininku. Ten taip pat pateiktos Lietuvos užsienio reikalų bei Švietimo ir mokslo ministerijų pareigūnų nuomonės. Žodžiu, domėtasi, kokios dabar Kaliningrado srityje gyvenančių lietuvių nuotaikos.

Puiku, kad šiomet atsirado bent jau tas dėmesys į buvusioje Mažojoje Lietuvoje gyvenančių lietuvių vargus atkreipiantis rašinys. Tačiau straipsnyje nėra pagrindinės minties. Pagrindinė mintimi laikau klausimą: tai sustiprėjo ar susilpnėjo mūsų, lietuvių, pozicijos Kaliningrado srityje per pastaruosius du dešimtmečius? Aiškaus atsakymo į šį klausimą nėra.

Straipsnyje gausu įvairiausių skaičių, pavardžių, palyginimų. Šamborskis netiesiogiai tvirtina, jog lietuvių Kaliningrado srityje silpsta, Lietuvos URM ir ŠMM pareigūnai pažeria savųjų kontrargumentų. Suprask, mūsų diplomatai su ministrais kaip įmanydami stengiasi palaikyti srityje gyvenančius tautiečius. Bet kokia nauda iš tokių samprotavimų, jei skaitytojui nebeaiški pagrindinė mintis: tai ar miršta lietuvių Kaliningrado srityje, o jei miršta, ar negalima to sustabdyti?

Nesu abejingas Mažosios Lietuvos temai. Dar Atgimimo metais kaip žurnalistas važinėčiau į Kaliningrado sritį, domėjau, kaip būtų galima išgelbėti ten sandėliais paverstus unikalius prūsų ir mažlietuvių istorijos, architektūros, kultūros paminklus. Piktinausi, kodėl Kaliningrado srityje nėra nė vienos lietuviškos mokyklos ir nė vieno lietuviško darželio, nors srityje tuomet oficialiai gyveno

Stokholmo sindromas

GINTARAS VIŠOCKAS

per 20,000 lietuvių. Ne sykį sveičiausi Kaliningrado, Gvardeisko, Nemano, Gusevo, Černiachovskio lietuvių šeimose. Susitikimai su lietuvių būdavo slogūs. Lietuvių vaikai dažniausiai temokėdavo vos keletą lietuviškų žodžių. Su savo gimdytojais jie šnekučiuodavosi rusiškai, nes jie lankė ne lietuviškas mokyklas, o rusiškas ir tik rusiškas. Ne vieną pokalbį esu paskelbęs ir su pačiu Šamborskiu. Apie tai byloja maniškiai straipsniai ne tik to meto lietuviškoje spaudoje, bet ir tuo metu įtakinguose rusiškuose leidiniuose „Literaturnaja gazeta“ ar „Kaliningradskaja pravda“. Net diplomatinis darbas, kurį apgyniau Vilniaus universitete, buvo skirtas Mažosios Lietuvos temai („Mažoji Lietuva šiandienos akimis“).

Todėl turiu moralinę teisę būti pesimistas. Lietuviškumas Kaliningrado srityje sparčiai nyksta. Jo vis mažiau ir mažiau. Ir mūsų politikų, diplomatų, konsulų pasiteisinimai, girdi, „plušama iš peties“, labiau panašūs į saviaupgaulę, nei į nuoširdžias pastangas gelbėti bent tai, kas dar likę. Juk mes šiandien jau net nedrįstame viešai prisipažinti, jog Kaliningrado srityje ilgainiui neliks nieko, kas primintų prūsų ar mažlietuvių vardą.

Sutinku, mūrinės sienos galva nepramuši. Ypač jei betoninę sieną dar budriai saugo Kaliningrado slaptosios tarnybos. Tačiau tada taip ir sakykime: esame niekam tikę skystablauzdžiai. 1988–1990 metais lankydami Kaliningrade, daug sykių bendravau su tuometiniu Kaliningrado srities Kultūros fondo pirmininku Jurij Ivanov. Beje, buvo labai išsilavinęs, inteligentiškas ir itin palankus Lietuvai rusas.

Bet susitikimai su juo būdavo sunkūs, nes jis savąją nuomonę rėždavo atvirai. Aš jo teiraudavausi, kodėl Kaliningrado srityje nėra nė vieno lietuviško darželio, kodėl lietuviams brangios bažnyčios iki šiol paverstos sandėliais, o jis čia pat atkirs-

davo: todėl, kad lietuviai – liurbiai. Ir čia pat pateikdavo pavyzdžių, kokie aktyvūs, landūs, atkaklūs vokiečiai su lenkais. Į Kaliningrado sritį siunčia kunigus, turistus, ansamblius, knygas, verslininkus, žurnalistus, kuria draugijas, skiria lėšų, jei reikia, Kaliningrado vadovus apipila brangiomis dovanomis. O Lietuva – tarsi mieganti gražuolė, laukia ir niekaip nesulaukia, kada ja bus pasirūpinta. Tuometinis Kaliningrado srities kultūros fondo vadovas skėsčiojo rankomis: pajudinkite bent pirštą, ir jums padėsiu. Šiandien galiu drąsiai pasakyti: Lietuva tuokart nepasinaudojo palankia proga. Piršto nepajudino.

Šiandien, kai nesėkmingai ieškoma lietuviško-lenkiško konflikto priežasčių, dažnai prisimenama Suomija. Tarsi Lietuva galėtų pasimokyti iš Suomijos, kaip įmanoma taikiai sugyventi su buvusiais okupantais. Taip, kadaise švedai skriaudė suomius. Tiesa ir ta, kad švedų kalba Suomijoje dabar – oficiali, valstybinė, nors švedų Suomijoje – labai mažai. Bijau suklysti, bet greičiausiai mažiau nei Lietuvoje – lenkų.

Bet juk skandinaviškas pavyzdys mums absoliučiai netinka. Pasipūtusi, agresyvi, arogantiška Lenkija – tai ne inteligentiška, korektiška Švedija. Tik demagogiškai galima teigti, esą Lietuvai būtina elgtis kaip Suomijai. Dabartinė Švedija atsisakiusi bet kokių teritorinių pretenzijų, atsiprašiusi už visus praeities nesusipratimus. Kai kilo Žiemos karas, dešimtys tūkstančių švedų savanorių stoję ginti Suomijos nuo sovietų agresijos. Oficialusis Stokholmas su oficialiuoju Helsinkiu šiandien bendrauja tik kaip lygus su lygiu – pagarbiai, draugiškai. Jokių protesto mitingų, jokių nepagrįstų skundų Europos Parlamente, jokių ordinų atsisakymų, jokių grasinimų, esą priešingu atveju skriausime Švedijoje gyvenančius suomius. Jei ko nors švedams prirėkia, tai jie mandagiai paprašo. Ir niekuomet nepuola keiktis, jei suomiai pasako „ne“. Šiandieninė Švedija ir

šiandieninė Lenkija – nepalyginami dalykai. Tarsi diena ir naktis. Nejaugi skandinaviškąjį modelį Lietuvai persantys politikai nemato šių ypatumų?

Man nepatinka pasisakymai ir tų komentatorių, kurie pabrėžia esą Suomijos sostinėje Helsinkyje iki šiol stovi didžiulis paminklas Rusijos carui. Suprask, kadaise suomiai kovėsi su sovietais Žiemos kare, tačiau paminklo rusiškam carui vis tik nenugriauna. Teko keletą dienų svečiuotis Helsinkyje. Mačiau milžinišką paminklą Rusijos carui Aleksandrui II. Tačiau esu iš tų, kurie mano, jog šis pavyzdys greičiau byloja ne apie suomių toleranciją, kiek apie Suomijoje gajų Stokholmo sindromą.

Tikriausiai visi esame girdėję pasakojimų, kaip keistai pasielgia įkaitais paimti žmonės. Ypač jei įkaičių drama užtrunka ilgiau nei keletą valandų. Užuot puolę dėkoti policininkams ir slaptųjų tarnybų darbuotojams, išlaisvinti įkaitai dažnokai pradeda koneveikti savo gelbėtojus. Pyktį ir neapykantą jie nukreipia ne į skriaudėjus, bet gelbėtojų pusėn. Psichologai ištyrė šį reiškinį ir turi moksliskai pagrįstą paaiškinimą, kodėl išgelbėta auka elgiasi nelogiškai.

Be to, nereikia pamiršti, kokią didžiulę ambasadą Rusija turi Helsinkyje. Viešėdamas Suomijos sostinėje turėjau galimybę apsukti „garbės“ ratą ir aplink Rusijos ambasadą. Milžiniška. Sunkiai įsivaizduojam dydžio. Aiškiai per didelė mažajam Helsinkiu. Mintyse tąsyk svaryčiau: kiek gi ten gali sutilpti rusų šnipų, įtakos agentų, rusiškojo verslo lobistų...

Visi, kurie suomius vadina itin tolerantiškais, nes suomiai, matote, negriauna paminklo Rusijos carui, kažkodėl nenori prisiminti milžiniškos Rusijos ambasados. Be abejo, suomiai tolerantiški, mandagūs, atlaidūs, išvalgūs, protingi, diplomatiški, tačiau taip pat nereikia apsimesti, jog nėra jokio ryšio tarp milžiniškos Rusijos ambasados ir suomiškos tolerancijos caro Nikolajaus II paminklui. Juk tolerancijų pasitaiko įvairiausių – ir nuoširdžių, ir kvailių, ir išprievartautų.

Gintaras Višockas – Lietuvos žurnalistas, interneto tinklalapio Slaptai.lt steigėjas.

LAIŠKAI

TIKRAI MENIŠKA „DERLIAUS PIETŲ“ MENINĖ PROGRAMA

Ritos Vencloviienės vadovaujamos pagalbos Lietuvai organizacijos renginys „Vaiko vartai į mokslą“ vyko Pasaulio Lietuvių centro didžiojoje salėje rugsėjo 11 d. popietę. Malonu, kad į „Derliaus pietus“ prisirinko pilna salė tautiečių. Gražu, kai žmonės susirenka pagerbti kokią žymią asmenybę, o čia jie atėjo padėti Lietuvos vaikams, tokiems, kurie nei gražiai apsirengę, nei gerai pavalgę. Bravo Čikagos padangės lietuviams!

Meninei programos daliai vadovavo Rasa Avižienienė. Programą atliko trys jaunutės lietuvaitės: dvi jaunuolės smuikavo, trečia, mažesnė, dainavo solo. Smuikininkės buvo dvi

sesutės Monika ir Diana Satkauskaitės iš Kewanee miestelio. Didžiąją programos dalį jos kartu grojo kiekvieną tą pačią gaidą, nors buvo ir duetų. Iš karto galima buvo pasakyti, kad jos – ne pirmokės, nes abiejų grojimas pasižymėjo švaria intonacija, tvarkingu smičiaus valdymu ir šiltu tonu. Nors abi sesutės buvo beveik to paties ūgio, Diana galėjo būti bent trejetą metų jaunesnė. Gal todėl vyresniosios – Monikos – ilgos gaidos buvo šilčiau vibruojamos. Tokiam smuiko valdymui paprastai reikia didesnio įgudimo, taigi ir daugiau metų grojimo. Visi mintinai atlikti kūriniai pasižymėjo sklandumu, geru susigrojimumu. Tokio smuikavimo lygio smuikininkės prieš 30-tį metų, be abejonės, būtų buvusios pakalbinotos prisijungti prie tuo metu gyvavusio Čikagos lietuvių styginio ansam-

blio.

Po smuikininkių nebe pirmą kartą „Derliaus pietų“ programoje pasirodė jaunutė – tik devynerių metų – dainininkė Agnė Giedraitytė. Ką iš karto galima buvo pastebėti, kad ji, nors ir turi Dievo dovaną – gražų balsą, yra paruošta išmanančių balso mokytojų. Nepaisant amžiaus, jos, kaip solo dainininkės, laikysena buvo užtikrinta ir sceniškai apipavidalinta; net ir kvėpavimas tvarkingai apvaldytas. Tai buvo malonu pajauti, ypač girdint ilgesnes paskutines tęsimas gaidas. Agnė be akompanimento dainavo dvi liaudies dainų aranžuotes, tik nepasakytą, kas jas aranžavo, – „Plaukė antelė“ ir „Oi, tu, rūta, rūta“.

Pabaigoje skambėjo trijų jaunuolių ansamblio muzika – Dovo Lietuvninko (akordeonas), Kovo Kulbio

(smuikas) ir Tomo Čyvo (gitara). Buvo išdalinti dainų lapeliai, kurie padėjo visiems „Derliaus pietų“ dalyviams dainuojant, bet dėl kitų išipareigojimų man teko salę apleisti. Prieš apleidžiant, ansamblis užgrojo keletą polkos charakterio kūrinių.

Susidarė įspūdis, kad visa „Derliaus pietų“ programa gerai suderinta. Norisi pasidžiaugti ir pietų metu labai sklandžiu mūsiškio jaunimo patarnavimu. Jau kurį laiką tarp Čikagos padangėje gyvenančių lietuvių jaučiama vienybė ir darnus gyvenimas. Tikriausiai taip atrodo ne man vienam!? Bravo gerb. Venclovienei ir jos komitetui – gerai suorganizavote!

Faustas Strolia,
Forest Park, IL

LR Seimo pirmininkės viešnagė JAV: gerojo lobizmo pavyzdys

LR Seimo pirmininkės Irenos Degutienės ir LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininko Emanuelio Zingerio spaudos konferencija Čikagoje

DALIA CIDZIKAITĖ

„Manau, kad vizitas Washington, DC yra pavykęs, nors, aišku, šiandien dar negaliu kalbėti apie rezultatus – paprastai politikoje rezultatai pamatai ne dabar, bet po kurio laiko“, – savo viešnagę Jungtinėse Amerikos Valstijose komentavo Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkė Irena Degutienė šių metų rugsėjo 17 d. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje surengtoje spaudos konferencijoje su vietos lietuviška žiniasklaida. Čikagoje LR Seimo atstovė ir ją lydėję LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris, LR ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis ragino lietuvius nebūti abejingais Lietuvos saugumo (kariniam ir energetikos) klausimams ir kreiptis į savo Kongreso narius, vis primenant apie grėsmes, tykančias Lietuvos iš Rytų. Susitikimo su žiniasklaida metu nebuvo apeiti ir Lietuvos Pilietybės įstatymas bei dvigubos pilietybės klausimas.

Rugsėjo 14–19 d. JAV antrą kartą su darbo vizitu viešėjusi Seimo pirmininkė be viešnagės šalies sostinėje šį kartą apsilankė ir Čikagoje bei jos apylinkėse. Washington, DC ji susitiko su JAV Atstovų rūmų pirmininku John Boehner, JAV Atstovų rūmų Užsienio reikalų komiteto pirmininke Ileana Ros-Lehtinen, lietuvių kilmės JAV Kongreso nariu John Shimkus, JAV prezidento Ronald Reagan fondo vykdomuoju direktoriumi John Heubusch ir JAV Kongreso nariu David Dreier ir buvusią JAV Valstybės sekretore Madeleine Albright. Buvo ir iš anksto neplanuotų susitikimų – Nekalto Prasišėjimo bazilikoje vykusiu šv. Mišių metu Degutienė susitiko su JAV viceprezidentu Joe Biden. Seimo pirmininkė taip pat dalyvavo Demokratijų Bendrijos parlamentiniame forume, kur skaitė pranešimą „Rytų Europa: kaip įveikti geopolitinę kryžkelę?“, ir Ukrainos nepriklausomybės 20-ųjų metinių minėjime JAV Kongrese.

Čikagoje ji susitiko su miesto

meru Rahm Emanuel, lietuviškos žiniasklaidos ir lietuvių bendruomenės atstovais, aplankė Balzeko muziejų, Jaunimo centrą ir jame įsikūrusią Čikagos lituanistinę mokyklą, pabuvojo Pal. Jurgio Matulaičio mėsijos (Lemont, IL) kasmetinėje šventėje „Bendruomenės diena“.

Sėkmingi susitikimai, naudingi pokalbiai

Paprašyta apidendrinti viešnagę Washington, DC, Seimo pirmininkė teigė niekada dar neturėjusi susitikimų su tokio aukšto lygio JAV valstybės pareigūnais. Ypač didelį įspūdį jai paliko susitikimas su JAV viceprezidentu Biden, su kuriuo, pasak Degutienės, buvo aptarti visi Lietuvai rūpimi klausimai. „Man jis paliko labai gerą įspūdį: šiltas, tikintis. Nuėjome su juo į mūsų lietuvišką koplyčią, jis visų akivaizdoje atsiklaupė ir meldėsi už Lietuvą“, – apie susitikimą su Biden Nekalto Prasišėjimo bazilikoje Washington, DC

LR Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris susitikime su išeivijos lietuviais Pasaulio lietuvių centre, Lemont. Jono Kuprio nuotr.

pasakojo Lietuvos valdžios atstovė.

Degutienės nuomone, vaisingas pokalbis vyko su JAV Kongreso pirmininku Boehner. „Pristačiau mūsų

Seimo pirmininkė ir ją lydinti delegacija apsilankė Čikagos miesto merijoje.

K. Vaitkutės nuotr.

ketinimus Lietuvoje įkurti Reagan rūmus ir šio JAV prezidento idėjas skleisti toliau, – susirinkusiems žurnalistams sakė Degutienė. – Kai šian-

dar taip pat nėra pasibaigę ir turi tęstis toliau.“ Kaip jau skelbė lietuviška žiniasklaida, LR Seimo pirmininkė, pakvietusi Boehner kitais metais atvykti į Lietuvą, sulaukė teigiamo JAV Kongreso pirmininko atsakymo. Degutienė įsitikinusi, jog tokio aukšto JAV pareigūno atvykimas į Lietuvą būtų dar vienas postūmis toliau kalbėti apie šios dienos problemas Baltijos šalių ir platesniame – Šiaurės šalių – regione, ypač Lietuvai skaudžia ir šiuo metu esmine – energetikos – tema.

Susitikime su buvusią JAV Valstybės sekretore Madeleine Albright LR Seimo pirmininkė buvo supažindinta su neseniai, 2009–2010 metais, atliktu ir dar JAV viešai nepaskelbtu tyrimu, kuriuo bandyta atsakyti, kaip lietuviai, čekai, vengrai, rusai šiandien vertina demokratinius procesus savo valstybėse. Toks pat tyrimas pirmą kartą buvo atliktas 1990–1992 metais. Pasak Degutienės, paprašyta pakomentuoti šio antrojo tyrimo rezultatus, beje, nepalankius Lietuvai (1990–1992 m. demokratiniiais procesais Lietuvoje pasitikėjo apie 98 proc. šalies gyventojų, dabar tas skaičius yra nukritęs iki 52 proc.), LR Seimo pirmininkė atkreipė buvusios JAV Valstybės sekretorės dėmesį į neteisingą klausimo formulavimą, pabrėždama, jog, jos nuomone, esmė slypi ne žmonių nusivylime demokratiniiais procesais (kodėl visi emigrantai išvažiuoja į aukštos demokratijos valstybes, o ne į diktatūrines – tokias kaip Baltarusija?), bet ekonomikoje ir socialiniame statuse. Degutienė mano, jog tokius tyrimo rezultatus nulėmė ekonominė krizė ir smukęs socialinis pragyvenimo lygis Lietuvoje, o ne nusivylimas demokratija.

Degutienė atkreipė dėmesį ir į kitą tyrimo pusę – ji įsitikinusi, jog negalima Lietuvos lyginti su Rusija. Skirtingai nuo Lietuvos, Vengrijos, Čekijos ir kitų Rytų Europos valstybių, Rusija niekada nebuvo okupuota, todėl, pasak Degutienės, „mūsų mentalinis lygis yra visiškai kitoks negu sugriuvusios Tarybų Sąjungos ir likusių ten gyventi Rusijos žmonių; tai – nelyginami dalykai“. LR Seimo atstovė neprieštarauja, kai Lietuva yra lyginama su vengrais, čekais, kurie yra iš to paties sovietinio lagerio.

Nukelta į 12 psl.

LR Seimo pirmininkė (viduryje) apsilankė Tarnysčių mugėje, Lemont.

Jono Kuprio nuotr.

Los Angeles, CA

Pasitinkame 25-ąsias „Lietuvių dienas“

MARYTĖ NEWSOM,
DANGUOLĖ VARNIENĖ

Los Angeles „Lietuvių dienos“ prasidėjo Šv. Kazimiero parapijoje prel. Jono Kučingio sumanymu. Tais laikais ši metinė šventė garsėjo aukšto lygio koncertais ir atlikėjais. Žiūrovai, netilpę parapijos salėje, perėjo į gretimai esančią Marshall High School didžiulę salę. Tuo pačiu pavadinimu ėjo ir vietinis „Lietuvių dienų“ žurnalas, redaguojamas iškilaus poeto Bernardo Brazdžionio. Viršelius puošė pasižymėjusių veikėjų, kultūrininkų, rašytojų ir kitų žymių lietuvių portretai, o turinyje buvo galima paskaityti apie vietinę Los Angeles lietuvių veiklą, rasti žinių iš visos Amerikos ir Kanados. Ilgainiui žurnalas nustojo eiti.

1987 metais Edmundas Kulikauskas, naujos vizijos ir energijos vedamas, atnaujino „Lietuvių dienų“ renginį, kuris dabar yra tapęs lauko muge. Visos LA veikiančios organizacijos – „Spindulio“ ansamblis, Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla, sporto klubas „Banga“, Jaunimo sąjunga, parapijos choras, skautai, ateitininkai, vyčiai ir daugelis kitų – JAV Lietuvių Bendruomenės LA apylinkės rėmuose kasmet prisidėjo prie šios nuotaikingos dviejų dienų šventės ruošos. Sukvietę šeimininkes, duonos kepėjas, tautodailininkes, gintaro ir lino pardavėjus, dailininkus, senienų ir knygų rinkėjus, siekė parodyti lietuvišką kultūrą ir tuo pačiu pasidžiaugti svečiais ir lankytojais. Šventė vyko parapijos patalpose, kurias mieliai užleisdavo tuometiniai klebonai: prelatai Kučingis ir Konstantinas Olšauskas, kun. Stanislovas Anužis ir dabartinis klebonas kun. Tomas Karanauskas.

Atnaujintos „Lietuvių dienos“ greitai tapo Los Angeles tradicija, kurios laukdavo jaunimas iš įvairių valstijų bei vietiniai parapijos nelietuviai kaimynai. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, šventės euforija tik dar labiau padidėjo. „Lietuvių dienos“ buvo pagerbtos svečiais: poetas Bernardas Brazdžionis, krepši-

ninkas Pranas Lubinas, Lietuvos garbės generalinis konsulas Vytautas Čekanauskas, tautinių šokių meistras Vytautas Belajus, sporto žvaigždės Šarūnas Marčiulionis ir Arvydas Sabonis, muzikos atlikėjai Vytautas Kernagis ir Veronika Povilionienė, buvęs LR prezidentas Algirdas M. Brazauskas ir daugelis kitų. Suvažiuodavo šokių ir dainų ansambliai, pakviesti iš naujai atgimusios Lietuvos, jaunimo šokių grupės iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Į lietuvius dėmesį atkreipė ir valdžios pareigūnai: merai Tom Bradley ir Antonio Villaraigossa, miesto tarybos nariai Woo, LaBonge ir Antonovich, savo apsilankymu pripažindami lietuvių svarbą inašą į Los Angeles miesto etninę gyvastingumą.

Šiais metais pasitinkame 25-ąsias „Lietuvių dienas“, kurių sukaktis sutampa su Šv. Kazimiero parapijos 70-tuoju jubiliejumi. Su pagarba ir padėka prisimename visus „Lietuvių dienų“ rengėjus, o parapijos gyvavimo sukaktį atšvėsime š. m. lapkričio 13 d. iškilmingoje parapijos puotoje.

...

Sveikiname ir dėkojame visiems buvusiems „Lietuvių dienų“ rengimo komiteto pirmininkams, kurie su nauja energija ir kūrybingumu tęsė Šv. Kazimiero parapijos steigėjo prelato Kučingio pradėtą „Lietuvių dienų“ tradiciją.

Jie dirbo su dideliu atsivadavimu, ištverme ir energija, ruošiant dviejų dienų šventę, kuri iki šiol – 25 metus – suburia vietinius lietuvius ir svečius iš įvairių vietovių. Nuoširdžią padėką reiškiamė šioms pirmininkams: Edmundui Kulikauskui (1987, 1988, 1989); Donatui Empakeriui (1990, 1991, 1992, 1993); Liudai Avižonienei (1994, 1996); Živilei Tomkutei Puodžiūnienei (1995); Viktorui Raliui (1997, 1998, 1999); Valerijai Reklaitytei Hale (2000, 2001); Kariui Petruliui (2002, 2003); Aidui Mattis (2004, 2005, 2006, 2007, 2008); Vėjui Skripkui (2009, 2010); Vytui Juškiui (2011).

JAV LB Vakarų apygarda

1989 m. „Lietuvių dienas“ atidarė poetas Bernardas Brazdžionis (kairėje) ir Antanas Polikaitis.

Šventėje kasmet dalyvauja Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos choras.

Rūta Kilmonytė-Lee sveikina Lietuvą su Nepriklausomybės atkurimu.

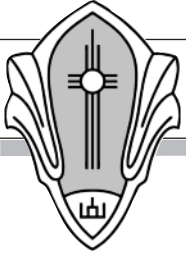
„Spindulio“ šokėjų šokio pynė.

Danguolės Varnienės asmeninio archyvo nuotraukos

2010 metų šventės pirmininkas Vėjas Skripkus (viduryje) su programos vadovais Danguole Varniene ir Viktoru Raliu.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaktorė Vida Kuprytė • El. paštas: draugas@ateitis.org

Kaupti, tausoti, naudoti

Mintys apie ateitininkų archyvus

Per Darbo dienos savaitgalį Čikagos lietuvių Jaunimo centre JAV Lietuvių Bendruomenės suruoštoje archyvų konferencijoje susirinko archyvarai ir archyvais besidomintys lietuviai. Pranešimus skaitė archyvų direktoriai iš Lietuvos ir JAV, tarp jų stambiausių išėivijos archyvų — Amerikos lietuvių kultūros archyvo (ALKA), Balzeko lietuvių kultūros muziejaus, ir Lietuvių tyrimų ir studijų centro (LTSC) — atstovai. Šie archyvai turi nemažai ateitininkams reikšmingos medžiagos ir ateitininkų organizacijai vertingų dokumentų bei leidinių. Konferencijai einant į pabaigą, LTSC pirmininkas dr. Robertas Vitas iškėlė klausimą: ar kas ką žino apie ateitininkų archyvus? Po minutės drovios tylos diskusijos nukrypo kitais keliais.

Sakyti, kad ateitininkai nieko neturi ar nesirūpina išsaugoti savo veiklos vaisius, būtų netiesa. Per išėivijos ateitininkų istoriją įvairios tarybos ir valdybos paskirdavo žmones telkti archyvinis dokumentus ir, galime tikėtis, ilgus metus veikę globėjai ir vadai savo stalčiuose ir spintose yra išsaugoję organizacijai reikšmingos medžiagos. Ši medžiaga, deja, nėra nei sutvarkyta, nei lengvai prieinama besidomintiems, tuo labiau kad nežinome, nei ką turime, nei kas tą nežinomą medžiagą laiko.

Tikėkimės, kad didiesiems išėivijos archyvams sujudus derinti savo jėgas, ir ateitininkai bus stumtelėti savo archyvą sutvarkyti.

Skubėti kaupti

Pereitais metais šitame skyriuje idėjau skelbimą, prašydamą, jei kas turi senų veiklos nuotraukų, jas pristatyti parodai. Žinojau, kad tai — šauksmas tyruose, ir todėl labai nustebau vieną vakarą sulaukusi telefoninio skambučio iš Arizona, iš man nepažįstamos Elenos Rožėnienės. Ji prisistatė, kad apytikriai 1964–1970 metais globojo Čikagos Prano Dielininkaičio kuopos jau-

Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos metinėje šventėje 1964 m. Čikagoje. Priekyje – Elenutė Kisieliūtė Razmienė, kuopos globėja Elena Rožėnienė ir moksleivių globėja Ramunė Juozevičiūtė Račkauskienė. **Zigmo Degučio nuotr.**

ntes ateitininkes, ir pasisiūlė atsiųsti to meto veiklos nuotraukų. Ilgokai šnekėjomės apie jos vaikystę Kybartuose, apie slaptus moksleivių ateitininkų susirinkimus klebonijoje, apie jos labdaringą darbą, kasmet siunčiant paramą Kybartų vidurinei mokyklai ir šelpiant į vargą patekusius lietuvius, anksčiau — per BALF'ą, o pastaruoju metu — per „Saulutės“ organizaciją. Ji papasakojo kaip Janinos Lieponienės paskatinta ji apsiėmė globoti Čikagos jaunutes. Kaip veždavo mergaites į YMCA maudytis, ruošdavo ypatingus lietuviško žodžio ir muzikos montažus ir pan. Galvodama, kad ateity turėsiu daugiau progų pasikalbėti su taip noriai savo atsiminimais dalinusia globėja, jos pasakojimų neužsirašiau. Po kelių mėnesių „Draugo“ nekrologų skyriuje akys užkliuvo už jau pažįstamos pavardės — Elena Rovinskaitė Rožėnienė mirė 2011 m. birželio 23 d.

Tegu šis pasakojimas paskatina mus visus greičiau veikti. Archyvuose kaupiama organizacijos ir veiklos atmintis, nes organizacijos nariai negyvena amžinai. Gerbiamos Rožėnienės pavyzdys taip pat parodo asmeniško atsiminimo svarbą — nevien apdulkėję protokolai sudaro organizacijos istoriją.

Sukaupus tausoti ir naudoti

Dažnai girdimos užuominos, kad Ateitininkų namuose, Lemont, galvojama patalpinti Ateitininkų archyvą. Tai labai lauktinas sumanymas, ypač supratęs, kad archyvas — ne sandėlys. Aišku, ten dokumentai, leidiniai, simbolika (pvz. kuopų vėliavos) būtų saugomi, bet ten taip pat turėtų būti ir darbo vieta, kur moksleiviai, studentai ir sendraugiai aktyviai prisidėtų prie archyvavimo darbo — ieškotų ir kauptų medžiagą, atrinktų, kas laikytina, skaitmenintų nuotraukas, rūšiuotų, aprašytų ir kataloguotų rodimius. Visa, kas sutelkta, padarytų lengvai surandama ir prieinama ieškantiems.

Svarbiausia, kad archyvas būtų naudojamas: susipažinusi su ankstyvesne veikla, kuriami nauji veiklos metodai, ruošiamos istorinės parodos, studijos, ugdoma narių istorinė atmintis.

— Vida Kuprytė

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, rugsėjo 18 d. vyko bažnytinių tarnysčių mugė. Partizano Daumanto-Prano Dielininkaičio jaunųjų ateitininkų kuopos nariai supažindino visuomenę su savo veikla. Kairėje – kuopos globėjos Rita Rušėnienė ir Laima Aleksienė, dešinėje – Moksleivių ateitininkų sąjungos pirm. Dalia Lietuvninkienė ir jaunė ateitininkė Nida Aleksaitė. **Jono Kuprio nuotr.**

„Ateities“ poezijos popietė

„Ateities“ žurnalo 100 metų sukakties proga spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Ateitininkų namuose, Lemont, Čikagos ateitininkų sendraugiai rengia Kęstučio A. Trimako parengtą „Ateities“ poetų kūrybos pyne-montažą. Pagal temą „Švėškime gyvenimą“ atrinkti B. Brazdžionio, K. Bradūno, J. Švabaitės-Gylienės, K. Grigaitytės, D. Sadūnaitės, kun. L. Andriekaus, kun. St. Ylos ir kitų „Ateities“ poetų eilėraščiai. Eilėraščius skaitys Audrė Budrytė ir Marius Polikaitis. Pagal temą juos interpretuos Kęstutis A. Trimakas.

Popietės metu Kęstučiui A. Trimakui bus įteikta Lietuvių rašytojų draugijos 2010 m. literatūros premija už du jo poezijos rinkinius — „Ieškančiojo pėdsakai“ (keturios laidos 1989–1995) ir „Jis man dovanojo būtį“ (2010).

Rengia Čikagos ateitininkai sendraugiai

Korp! Giedra įtraukė ses. Ignę į iškiliųjų moterų sąrašą

Spalio 16 d. 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, didžiojoje salėje, ses. Ignei Marijošiūtei bus įteikta prelado Juozo Prunskio premija „Lietuvei moteriai, ypatingai pasižymėjusiai krikščioniškų idealų tarnyboje“. Susipažinti su ses. Ignės veiklia tarnyste Lietuvoje ir Amerikoje visus maloniai kviečia ateitininkų korporacija Giedra.

Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, Lemont, rugsėjo 18 d. bažnytinių tarnysčių mugėje, Audrius Rušėnas ateitininkų vardu visus vaišino „sprogūzais“. **Jono Kuprio nuotr.**

AKADEMINĖS PROŠVAISTĖS

Paruošė Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga

Lietuvių kalbos egzaminas UIC

MARIUS BULSKIS

PLB Lituanistikos katedros
veikla UIC

Čikaga – yra vienas iš miestų už Lietuvos Respublikos sienų, kuriame gyventi pasirenka lietuviai, tad neuostabu, kad šiame mieste yra nemažas skaičius studijuojančių lietuvių. Kreipėmės į profesorių Giedrių Subačių, PLB Lituanistikos katedros vedėją University of Illinois at Chicago (UIC), kad papasakotų apie lituanistiką besidominčių studentų galimybes.

Lietuvių kalbos egzaminas

Universitetai, tarp jų ir UIC, turi 4 semestrų (2 metų) užsienio (t. y. ne anglų) kalbos egzamino reikalavimą. Mokant kalbą, kartais galima išlaikyti egzaminą ir nelankant tos kalbos kursų. Greta kitų užsienio kalbų egzaminų UIC siūlo ir lietuvių kalbos egzaminą. Studentas, norintis laikyti lietuvių kalbos egzaminą, turėtų kreiptis į PLB Lituanistikos katedrą.

Nors lietuvių kalbos egzaminas patenkina 4 semestrų reikalavimą, bet neskiria kredito valandų. T. y., jei studentas lanko kokios nors kalbos kursus 4 semestrus ir išlaiko egzaminus, jam įskaiciuojami du dalykai: (1) užsienio kalbos reikalavimas, (2) surinktos kredito valandos. Laikant lietuvių kalbos egzaminą, teiskaičiuojamas užsienio kalbos reikalavimas, bet ne kredito valandos.

Lietuvių kalbos egzaminą sudaro 145 klausimai, skirti patikrinti rašymo bei rašto supratimo sugebėjimus. Norint išlaikyti egzaminą, reikia atsakyti į daugiau negu 66 proc. klausimų teisingai. Egzaminui skiriamos 2 valandos ir leidžiama naudoti vienu studento pasirinktu žodynu. Tačiau baigusiems vidurinę mokyklą Lietuvoje, UIC studentams lietuvių kalbos egzamino laikyti nereikia, pakanka pateikti mokyklos baigimo diplomą.

Prieš laikant egzaminą patartina pasikartoti gramatikos žinias, studentas turėtų būti pasirengęs pavartoti, be kita ko, taisyklingas dalyvių, padalyvių, pusdalyvių formas. UIC studentai egzaminą laiko nemokamai, o kitų universitetų studentams yra taikomas 150 dol. mokestis. Kitų universitetų studentai turėtų susitarti su savo universiteto skyriumi, atsakingu už užsienio kalbų egzaminus, ir tas skyrius pats turėtų parašyti Lituanistikos katedrai UIC bei susitarti, kaip egzaminas bus administruojamas. Iš tiesų, jei tam universitetui atrodytų tinkama, egzaminą jis galėtų pats ir administruoti (t. y. studentui nereikėtų vykti į Lituanistikos katedrą egzamino laikyti,

galėtų tai atlikti savo universitete).

**Galimybė susipažinti
su kultūra**

Lituanistikos katedroje yra galimybė mokytis lietuvių kalbos, renkantis savarankiškas studijas su dėstytoju. Norintys geriau susipažinti su lietuvių kultūra, gali išklausti lietuvių kultūros kursą anglų kalba (Lith 115: Lithuanian Culture), kuris UIC įskaitomas kaip „Pasaulio kultūrų“ privalomas kursas. Jame studijuojama Lietuvos istorija, lietuvių literatūra, mitologija, emigracijos pavzdžiai, kinas ir kitoks menas.

Darbas be perstojo

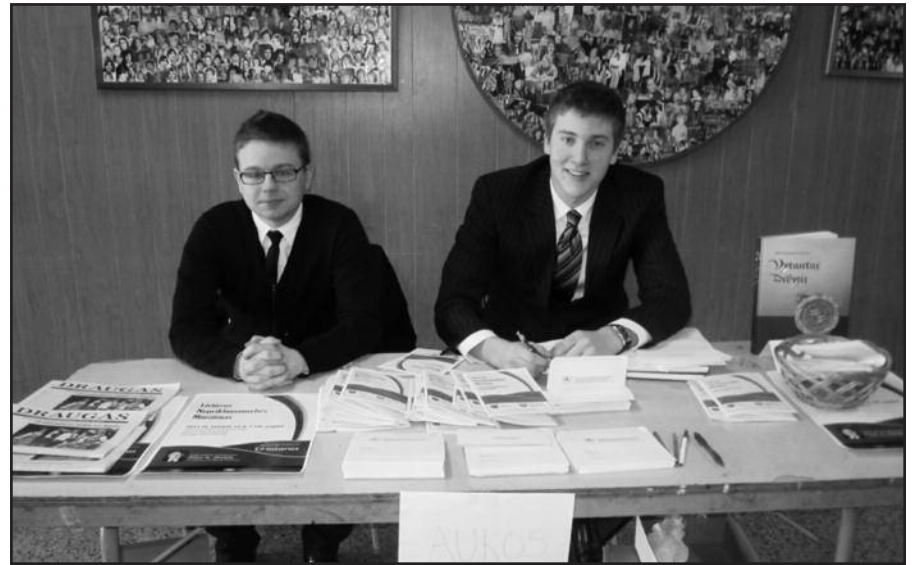
Prof. Giedrius Subačius rudens semestrą ims dėstyti kursą anglų kalba apie bendrinių Europos kalbų istoriją, o tarp tų kalbų bus ir lietuvių (CEES 406), kurio gali klausytis tiek magistro ir daktaro laipsnių siekiantys studentai, tiek ir bakalauro laipsnio vyresniųjų kursų studentai. Prof. Subačius yra sociolingvistikos istorijai skirtą žurnalo steigėjas ir vyriausiasis redaktorius. Kasmet jis vasarą praleidžia Lietuvoje, tirdamas įvairius istorinius šaltinius. Vienas iš Lituanistikos katedros projektų, kuriamas kartu su katedros studentėmis bei absolventėmis Aurelija Tamošiūnaite ir Daiva Litvinskaite – tai asmeninė lietuvių kalbos duomenų bazė, į kurią renkami žmonių turimi rankraščiai (laiškai, užrašai, dienoraščiai). Ateityje šie šaltiniai bus skelbiami internete. Šiomet prof. Subačius taip pat paskelbė naują monografiją apie XIX amžiaus Rusijos lietuvių kalbos politikos vykdytojus: „Lietuvių kalbos ekspertai Rusijos imperijos tarnyboje: Dmitrijus Kaširinas, Zacharijus Liackis, Andrius Poidėnas.“

Katedra prislėgta finansinės krizės

Dėl nutrūkusio valdžios finansavimo, UIC sumažino Lituanistikos katedros programas. Lietuvių Fondo paramos dėka buvę ir dabartiniai doktorantai gali tęsti lituanistikos studijas UIC. Deja, ne visų kalbų skyriai buvo išlaikyti, pavyzdžiui, ukrainiečių ir serbų kalbų programos uždarytos visiškai.

Būtų dėkingi už pagalbą

PLB Lituanistikos katedra ir toliau ieško žmonių, galinčių paremti jos veiklą. Dabar vykdomam „Asmeninės lietuvių kalbos duomenų bazės projektui“ Katedra prašo, kas gali, pasidalinti namuose saugomais laiškais, dienoraščiais (jie bus viešai skelbiami tik su žmonių leidimu). Galit siųsti adresu: Prof. Giedrius Subačius, Endowed Chair of Lithuanian Studies, Department of Slavic and Baltic Languages and Literatures, University of Illinois at Chicago, 601 S. Morgan St., UH 1600, Chicago, IL 60607; el. paštas: subacius@uic.edu; tinklalapis: <http://tigger.uic.edu/~subacius/>

Paulius Stasiukonis ir Linas Vaitkus priiminėja į Vasario 16-osios minėjimą atvykusius svečius.

ŠALSS savanoriška veikla

**ALDONA GINTAUTAITĖ
MARIUS BULSKIS**

Šiaurės Amerikos lietuvių studentų sąjunga (ŠALSS) nenuilsdama dalyvauja, padeda rengti ir organizuoja įvairius renginius. Birželio 3 d. ŠALSS jau trečius metus iš eilės aktyviai bendradarbiavo su Lietuvos Respublikos generaliniu konsulatu Čikagoje ir Čikagos Daley Plaza aikštėje surengė kasmetinę lietuvišką šventę „Lietuvos diena“. Šventės metu patriotiškai pasipuošę ŠALSS nariai energingai kvietė kitus prisijungti ir pamatyti dalelę Lietuvos, dalijo informacines skrajutes bei prisijungė vedant šventinę programą. Vietiniai miesto gyventojai ir svečiai atkreipė dėmesį į ŠALSS narių parengtus plakatus apie Lietuvos krepšinio istoriją bei Lietuvos krepšinininkus NBA komandose. ŠALSS ir toliau numato bendradarbiauti panašiuose renginiuose.

Birželio 17 d. ŠALSS nariai buvo priimti Audronės Sidaugienės namuose, kur Sąjungos nariai supažindino būsimuosius studentus su JAV universitetų sistema. Tarp susirinkusių paklausti Šiaurės Amerikos lietuvių studentų apie jų patirtį įvairiuose universitetuose buvo ne tik moksleiviai, bet ir jų tėveliai. Buvo diskutuojama apie galimus studijų pasirinkimus, įvairias jų kryptis, finansavimą, stipendijas bei įprastą studento gyvenimą ir jo ypatumus.

ŠALSS nariai padėjo surengti šventę „Lietuvos diena“ Čikagos miesto centre.

ŠALSS nariai dalijosi savo žiniomis ir stengėsi kuo išsamiau atsakyti į visus klausimus. Jie taip pat pristatė savo veiklą ir ragino būsimuosius studentus prisijungti prie nuolat augančios Sąjungos.

Birželio 19 d. ŠALSS nariai talkino restorano „Kunigaikščių užėiga“ rengtoje Joninių šventėje. Studentai padėjo platinant informaciją, parduvinėjo bilietus, aptarnavo klientus maisto ir gėrimų eilėse, taip pat prižiūrėjo įvairius žaidimus. Po sunkios ir ilgos darbo dienos ŠALSS nebuvo pamiršta – organizacijai buvo padėkota ir atsilyginta. ŠALSS savanoriai savo talka uždirtus pinigus paaudko bendram organizacijos biudžetui, iš kurio finansuojami įvairūs projektai ir narių veikla. ŠALSS nariams buvo pasiūlyta padėti ir ateinančiuose renginiuose.

Galiausiai, liepos 6 d. penki ŠALSS nariai padėjo surengti Valsybės dienos minėjimą Pasaulio lietuvių centre, Lemont, kuriame tradiciškai buvo giedamas Lietuvos himnas. LR generaliniam konsulatui talkino ŠALSS nariai, sklandžiai vedę viktoriną. Studentai paaiškino viktorinos taisykles, pristatė laimikius ir išdalino klausimų lapus. Pasibaigus viktorinai, ŠALSS nariai tikrino klaidas ir visiems perskaitė teisingus atsakymus, detaliau supažindindami su Lietuvos istorija ir kultūra. Jauniausiai viktorinos laimėtojai atiteko oficialūs ŠALSS marškinėliai bei kitos dovanos.

SPORTAS

Lietuvos karatistai iškovojo tris medalius

EDVARDAS ŠULAITIS

Praėjusį savaitgalį Čikagos apylinkėse (Palatine, IL) vyko Pasaulio šotokan karatė čempionatas (WSKA), kuriame dalyvavo ir trys Lietuvos atstovai. Iš viso šiose pirmenybėse varžėsi beveik 400 sportininkų iš Europos, Pietų Afrikos, JAV, Kanados, Meksikos ir kitur.

Geriausiai iš Lietuvos sportininkų pasirodė Radviliškio „Kentauro“ klubo atstovė Bernadeta Dauparaitė (treneris Arūnas Masalskis), iškovojo sidabro ir bronzos medalius. Sidabrą Bernadeta laimėjo individualioje kata rungtyje, o bronzos medalį – individualioje kumitė rungtyje jaunių amžiaus grupėje.

Kata varžybose laimėjo JAV atstovė A. Weng, nuo kurios Bernadeta atsiliko tik 0,6 taško. Šis pasiekimas yra pats geriausias lietuvaitės karjere.

Kumitė rungtyje Bernadeta įveikė dvi varžoves, bet dėl patekimo į baigiamąjį ratą nežymiai pralaimėjo būsimai čempionei M. Dent iš Anglijos.

Lietuvos šotokan karatė delegacija su komandos vadovu Arūnu Masalskiu (stovi dešinėje).

Lietuvos irklotojai laimėjo auksą

EDVARDAS ŠULAITIS

Lietuvos irklotojai šventė pergalę vienviečių bei dviviečių valčių Europos pirmenybėse, vykusiose Plovdivo mieste, Bulgarijoje ir kurios baigėsi rugsėjo 18 d.

Lietuvius Mindaugas Griškonis vienviečių valčių baigiamajame plaukime iškovojo auksą. Jis 2,000 m atstumą įveikė per 7 min. 2,7 sek., antroje vietoje palikdamas vokiečių Falke Nolte (7.04,99). Trečiu atplaukė ir bronzą iškovojo kroatas Mario Vekić (7.08,17). Šioje klasėje rungėsi 16 sportininkų. Be jau minėtų irklotojų, baigiamajame plaukime savo jėgas dar mėgino sportininkai iš Rusijos, Lenkijos ir Olandijos.

Griškonis Europos čempionato auksą pelnė jau antrą kartą. Jis buvo geriausias ir 2009 metais.

Laimėjo R. Maščinskas ir S. Ritter

Laimė Lietuvos atstovų neaplenkė ir vyrų porinių valčių rungtyje, kur Rolandas Maščinskas ir Saulius

Trečias Lietuvos sportininkų pelnytas medalis atiteko to paties klubo atstovui Armandui Buniui, kuris kovėsi individualioje kumitė rungtyje. Jis nugalėjo Kanados karatistą, o vėliau ir Švedijos atstovą. Paskutiniame susitikime su italų kova vyko apylygiai, tačiau teisėjai pergalę skyrė lietuvio varžovui. Šioje rungtyje varžėsi 31 sportininkas. Tai buvo pirmasis Armando medalis pasaulio čempionate.

Tik Tautvydas Lašas, kuris varžėsi jaunimo ir suaugusiųjų klasėse, liko be apdovanojimo.

Pirmenybėse pasirodė ir nepilnos sudėties (atvyko tik 3 sportininkai) Lietuvos jaunimo kumitė komanda. Čia lietuviams buvo sunku kovoti, tačiau pasirodė jie neblogai.

Lietuvos atstovai bendroje įskaitoje užėmė 9-ą vietą (vienas sidabro ir du bronzos medaliai). Daugiausia medalių (9) iškovojo angļai, antri buvo amerikiečiai, tretii – vokiečiai.

Kitas panašus pasaulio čempionatas vyks 2013 m. Liverpulio mieste Anglijoje.

THE REASON FOR OBSESSION-THE PURSUIT OF PERFECTION

E. Palubinskas treniuos dar vieną krepšinio žvaigždę

EDVARDAS ŠULAITIS

Edį Palubinską (amerikiečiai jo vardą rašo Ed) vėl pradėjo linkniuoti JAV didžioji spauda, o ir kitų valstybių laikraščiai, mat neseniai jis NBA klubo „Orland Magic“ vadovybės buvo pakviestas mokyti šios komandos vidurio puolėją Dwight Howard mėtų baudas.

Tai jau antras žymus NBA krepšininkas, besimokysiantis krepšinio subtilybių pas garsų lietuvių kilmės specialistą. Pirmasis buvo „Los Angeles Lakers“ komandos žaidėjas Shaquille O'Neal.

Kas tas E. Palubinskas?

Nepaisant to, kad apie Palubinską spaudoje rašoma jau ne vieną dešimtmetį, jis nėra labai žinomas tarp krepšinio sirgalių, mat jau ilgą laiką krepšinio nebežaidžia. Šis vyras gimė 1950 m. Australijoje, jo tėvams į tą šalį atvykus iš Europos. Pradžioje Palubinskas krepšini žaidė Australijoje, tačiau studijuoti pasirinko Ameriką, Louisiana State University (LSU), su kurios rinktine 1992 metais laimėjo NCAA Pietryčių konfederacijos titulą.

Ed Australijai atstovavo dviejose olimpiadose – Miunchene ir Montreal, kur jis pasirodė kaip geriausias taškų medžiotojas. Studijuodamas Amerikoje jis buvo dažnas svečias Čikagoje, šiame mieste treniravosi su JAV lietuvių rinktine, kuri ruošėsi išvykai po Europą (beje, krepšininkas joje žaidė).

Išgarsėjo kaip geriausias baudų metikas

Nors Palubinskas gerai mėtė iš įvairių aikštelės vietų, labiausiai jis pasižymėjo mesdamas baudas. Čia Ed yra nepralenkiamas. Įmetęs daugiausia baudų per vieną valandą (1,206), jis pateko į „Guinness Book of World Records“.

Palubinskas yra treniravęs įvairias krepšinio komandas (dažniausiai buvo trenerio padėjėju), bet ypač išgarsėjo kaip baudų metimo treneris, lavinęs ne vieną pasaulinio garso krepšinio žvaigždę. Kai jis pradėjo treniruoti O'Neal, šio krepšininko baudų pataikymo rodiklis pagerėjo apie 30 proc. Tiesa, vėliau, kai krep-

šininkas nebuvo ilgiau treniruojamas, jo rezultatai ir vėl pablogėjo.

Palubinską teko sutikti Čikagoje, vėliau dažnai su juo bendravau internetu, jam pradėjus pardavinėti krepšinio kamuolius, rodančius, kaip reikia laikyti kamuolį metant baudas (tuo metu jis nemažai uždirbo iš šio išradimo ir būdavo kviečiamas varžytis baudų metime su įvairiais varžovais, kuriuos visada nugalėdavo).

Lietuvių kilmės krepšinio specialistas yra vadinamas „Free Throw Master“ ir kitais vardais. Jis yra patekęs į Australijos krepšinio šlovės

Taip atrodė Australijos krepšinio rinktinės olimpietis, JAV lietuvių rinktinės narys išvykoje po Europą Edis Palubinskas, dabartinis pasaulio baudų metimo čempionas ir treneris. E. Šulaičio archyvas

muziejų, 1990 metais pripažintas visų laikų žaidėju Nr. 1 Australijos krepšinyje. Tiesa, dabar tame krašte Ed retai bepasirodo, nes karjerą daro užsienyje, daugiausia Amerikoje, kur toliau gilinasi į krepšini, ypač baudų metimo srityje. Šiandien internete apie Palubinską galima rasti beveik 50,000 nuorodų, kur rašoma apie šį primirštą mūsų tautietį.

Įdomu, kodėl Lietuvos rinktinė nepasikvietė šio specialisto, kad jis pamokytų Robertą Javtoką, kaip reikia mėtyti baudas. Šio krepšininko pataikymo procentas turbūt yra vienas prasčiausių tarp profesionalių žaidėjų. Netrukus tikriausiai pamatysime, kad Palubinsko pagalba Javtokui tikrai būtų labai pravertusi.

Apsilankykite „Draugo“ tinklalapyje
www.draugas.org

Lietuviška trilogija „Artisphere Theatre”

LAIMA APANAČIENĖ

„Mielieji, prasidėjo mėnesį trukšiantis lietuviškos trilogijos kelionė „Artisphere Theatre”, Washington, DC. Tai – jaudinantis laikas. Pagaliau sceną išvydo mano ir ilgamečio mano draugo bei bendradarbio George Chieffet dešimt metų trukęs projektas. Esame laimingi galėdami šiame teatre parodyti savo sukurtą trilogiją”, – rašo savo „Facebook” aktorius Paulius Rajeckas.

Lietuvių kilmės aktorių Paulių Rajecką vyresnioji karta žino, tačiau, nesuklysiu pasakyti, kad po Nepriklausomybės atkūrimo į JAV atvykę gyventi lietuviai nėra girdėję apie šį aktorių (nebet niujorkiečiai). Nepažinojau jo ir aš, nežinojau jo darbų, tad rašydama jam elektroninį laišką nelabai tikėjaisi, kad gausiu atsakymą. Mano didžiam nustebimui, atėjo ne tik atsakymas, bet įvyko ir malonus pasikalbėjimas telefonu.

Tad kas tas Paulius? Lietuvių kilmės aktorius, rašytojas, kompozitorius, dėstytojas Rajeckas gimė New York, lietuvių „dypukų” (displaced person) šeimoje. Kaip ir daugelis išeivijos lietuvių vaikų, jis šeimoje girdėjo pasakojimus apie tolimą, jam nežinomą ir nepažįstamą Lietuvą, matė savo tėvų ilgėsį šiam kraštui. Kas paskatino emigrantų vaiką tapti aktoriumi? „Kazkada norėjau būti gydytoju. Tačiau kai mano mama gulėjo mirties patale, supratau, kaip greitai gali pasikeisti gyvenimas, kaip per akimirksnį tu gali visko netekti. Daug mažiau, šie klausimai vis nedavė ramybės. Viską pergalvojęs, nutariau mokytis aktorystės. Be to, aš visada kažkur vaidindavau, pažinojau daug menininkų lietuvių. Iki šiol nesigailiu, kad pasirinkau tai, ko norėjo širdis, – apie savo kelią į aktorystę pasakoja Paulius. – Gal mane dar prisimena žiūrovai? 1980-aisiais su spektakliais važinėčiau po lietuviškas bendruomenes. Teko pasirodyti Čikagos, Lemont, Vermont, Toronto, Boston, St. Petersburg žiūrovams. Buvo labai smagu, susitikimai paliko neišdildomą įspūdį.”

Kaip lietuvis pateko į tokio žinomo teatro sceną? „Ėjimas į šią sceną truko ištisą dešimtmetį. Viskas prasidėjo nuo mano kelionės į Lietuvą. Jau mamai mirus nuvykau į savo tėvų gimtinę ir ten susipažinau su pusbroliais ir pusseserėmis, kuriuos pažinojau tik iš nuotraukų. Kartą besisvečiuojant išgėręs dėdė garsiai manęs paklausė: „Pauliau, ar tu žinai, kad tavo motina dirbo gestape?” Aš negalėjau patikėti savo ausimis. Žiūrėjau į jį, pamaniau, kad jis juokauja. Mano mama pati niekada tos istorijos nepasakojo, mano tėvas ir kiti giminės apie tai taip pat niekada nebuvo girdėję. Pasirodo, mano mama, būdama aštuoniolikmetė, gestape dirbo sekretore. Žinoma, ta žinia mane sukretė. Tos pačios šeimos žmonės – vieni pabuvojo Sibiro tolybėse, močiutė gelbėjo žydus, o kiti dirbo gestape!?”

Grižęs aprašiau savo kelionės istoriją ir įspūdžius. Laikas bėgo, pamažu viskas lyg ir užsimiršo, užrašai gulėjo stalčiuje. Aš pats sukūriau šeimą, pasikeitė mano pasaulėžiūra ir vieną dieną grįžau prie savo užrašų. Perskaitęs juos suvokiau, kad ta istorija man labai svarbi, supratau, kad mane jaudina tragiški mano tėvų ir į juos panašių žmonių likimai. Prisiminė mamos pasakojimai apie mano dėdės ištremimą į Sibirą. Aš ne tik grįžau prie šios istorijos, tačiau į viską pradėjau žiūrėti ki-

„Lietuviškos trilogijos” kūrėjas, kompozitorius, aktorius Paulius Rajeckas.

Pauliaus Rajecko asmeninio archyvo nuotr.

tomis – suaugusio, subrendusio žmogaus – akimis. Man parūpo papasakoti šią istoriją kitiems, norėjosi suprasti, kaip praeities atsiminimai ir įvykių pasekmės yra perduodamos ateities kartoms? Aš pats, gimęs Amerikoje, atsidūriau tarsi dviejuose gyvenimuose – savo tėvų, kurie gyveno Lietuvos prisiminimais, ir savo, pirmos kartos amerikiečio. Nėra taip gyvenime, kad tas, kas buvo prieš tave, staiga ėmė ir išnyko, o tu atsiradai plyname lauke. Nori ar ne, tu priklausai ir savo tėvų laikmečiui, ir kartu turi savo laikmetį”, – pasakoja Paulius.

Apie kelionę į Lietuvą Rajeckas papasakojo savo geram draugui, psichoterapeutui, rašytojui ir Antrojo pasaulinio karo žinovui George Chieffet. „Būtent George man atvėrė akis, kad žmonės karo metu neturėjo pasirinkimo, jiems reikėjo išgyventi. Būtent jis visą mano pasakojimą įvilko į pjesės rūbą, parodydamas, kaip karas suluošino daugybės žmonių gyvenimus. Pokalbiai su juo padėjo pakylėti pasakojimą virš asmeninės patirties. Taip gimė pirmasis trilogijos spektaklis ‘Laiškai tėvynei’, kuriame bendraudamas su dviem nuostabiomis moterimis – su savo motina ir močiute, pirmosios kartos Amerikos lietuvis sūnus sužino apie gėrį ir blogį, kas jam vėliau padeda atrasti kelią savo atradimo link, – apie projektą kalbėjo Paulius. – Tačiau reikia

pasakyti, kad tai nėra dokumentinė istorija. Aš sutikau daugybę įvairiausių tautybių ir rasių žmonių, kurie susipažinę su šia istorija sako, kad tai – jų istorija. Ši trilogija apie tai, kaip kitų žmonių gyvenimai, apie kuriuos tu pats nieko nežinojai, paliečia Tave. Žiūrėdami spektaklį daugelis, ypač mane pažįstantys, ras nemažai sąsaukų su mano gyvenimu – taip, mano tėvai – lietuviai, taip, mano mama mirė 1980-aisiais, taip, aš turiu pusbrolių ir pusseserių, gyvenančių Lietuvoje. Tačiau tai tikrai nėra tik mano asmeninio gyvenimo istorija, tai daugelio emigrantų istorija. Esu girdėjęs kalbų (net šauksmų!), kaip aš išdrįsau tokius dalykus pasakoti! Tačiau prieš kalbant pirmiausia siūliu visiems pamatyti spektaklį ir tik tada daryti išvadas. Spektaklis nėra apie tai, kad štai bloga lietuvė dirbo gestape (šiam epizodui spektaklyje skiriama vos keletą minučių), spektaklis apie tai, kaip karas, okupacija sulaužė daugelio žmonių gyvenimus. Aš dėkingas savo draugui George, kuris mane suprato ir kuris bando paaiškinti žmonėms, kaip kartais gali pasisukti žmogaus gyvenimo kelias. Žmogus tam ir turi ateiti į teatrą, kad pradėtų galvoti.”

Antrasis trilogijos spektaklis „Meilė gydo vėžį” sukurtas ir pastatytas G. Chieffet, muzika – P. Rajecko. Tai – miuziklas. Man asmeniškai niekaip nesiderino du dalykai: baisi liga – vėžys – ir... miuziklas. „Visos tos istorijos panašios į komiko Charlie Chaplin istorijas – juokas pro ašaras. Dažnai žiūrime jo vaidintą kino komediją, o mums kažkodėl norisi verkti”, – mano abejones išblaško Paulius. Spektaklyje du sūnūs ir jų tėvas, kiekvienas savaip, bando kovoti su netektimi – motinos ir žmonos mirtimi. Kur semtis tvirtybės? Kiekvienas jų tai daro savaip – tėvas vis pasakoja išgalvotas istorijas apie savo vaikystę, vienas sūnus, pritardamas sau gitara, dainuoja savo sukurtas balades, kitas – mimas – rengia savo pasirodymus šalia Metropolitan meno muziejaus.

Trečia trilogijos istorija – „Mano brangioji lietuvaite” – mus nukelia į paskutiniuosius Antrojo pasaulinio karo metus. Man pasirodė, kad trečiasis spektaklis – tarsi grįžimas atgal, į praeitį. Paulius tą patvirtino. Ši pjesė – apie jaunuolio ir ūkininko dukters nelauktai pražydušią meilę. Vyras, vėliau emigravęs į Ameriką, tampa dviejų sūnų – spektaklio „Laiškai tėvynei” ir miuziklo „Meilė gydo vėžį” pagrindinių veikėjų – tėvu. Šiame spektaklyje vaidina ir daugiau aktorių, nes kaip Paulius sakė: „Buvo sunku parodyti jauną ir seną tėvą scenoje vienu metu. Be to, man pasi-

rodė, kad jei šią liūdną istoriją pasakosiu vienas, žiūrovams ir klausytojams nebus įdomu. Tad įvedėme dar du veikėjus.”

Trilogijoje Paulius ir kompozitorius, ir autorius, ir atlikėjas. „Taip taip, aš darau viską”, – juokiasi Paulius.

Į klausimą, kuris „vaidmuo” jam labiausiai prie širdies, Paulius net nesusimąstęs atsako: „Pirmiausia aš aktorius. Esu dėkingas George, kuris daug prisidėjo ir prie pjesių rašymo bei prie jų pastatymo. Manau, kad man labiausiai sekasi fizinis veiksmo atlikimas, čia jaučiuosi stipriausias. Be George pagalbos nežinia, ar būčiau sugebėjęs viską padaryti.”

„Ar lengva buvo režisieriui Rajeckui nurodinėti aktoriui Rajeckui?” – klausiu. „Sunku, labai sunku buvo, – juokiasi Paulius. – Tiesa, vienam spektakliui mes bandėme pakviesti kitą režisierių, tačiau turėjome jo paslaugų atsisakyti, nes man su George pasirodė, kad jis visiškai nesuprato medžiagos. Iš kitos pusės, būti režisieriumi ir aktoriumi – man buvo įdomus išbandymas.”

Visi trys spektakliai yra savarankiškai kūriniai, todėl kiekvieno iš jų suvokimui ir įvertinimui visos trilogijos peržiūra nebūtina. Rajeckas sakė, kad jo spektakliai sudomino kolegijas ir jie bus rodomi studentams JAV kolegijose. Tada jis gal ir į Čikagą užklys. Tačiau didžiausia Pauliaus svajonė – nuvežti spektaklius į Vilnių. „Jei tai pasisektų padaryti, būčiau labai laimingas. Aš myliu Lietuvą ir labai norėčiau, kad mano pasakojamas istorijas išgirstų jos žiūrovai. Man įdomus jų požiūris. Lietuva nuo mano pirmojo apsilankymo labai pasikeitė, dabar tai visai kitas pasaulis”, – sako Paulius.

Sveikindami aktorių su trilogijos premjera viliamės, kad su Rajeckui būdingu humoru ir jautriai papasakotos žmogiškos istorijos nepaliks abejingais Washington, DC žiūrovų, ir kad ateis laikas, kai šiuos spektaklius galės pamatyti kitose Amerikos platumose gyvenantys išeivijos lietuviai.

Artisphere teatre (1101 Wilson Blvd., Arlington, VA 22209) „Lietuviška trilogija”, kurios autoriumi, kompozitoriumi ir atlikėju yra P. Rajeckas, pristatyta rugsėjo 16 dieną. Skaitytojai dar gali suskubti rugsėjo 25 d. 3 val. p. p. pamatyti spektaklį „Meilė gydo vėžį”. Rugsėjo 30–spalio 1 dienomis 8 val. v. ir spalio 2 d. 3 val. p. p. – trilogiją užbaigs spektaklis „Mano brangioji lietuvaite”.

Tinklalapis [http://dctheatre scene.com/](http://dctheatrescene.com/) rugsėjo 18 d. laidoje galima paskaityti Steve Hallex atsiliepimą apie spektaklį „Laiškai tėvynei”.

Danutė Moors, gyvenanti **Glendale, CA**, pratešdama metinę „Draugo” prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums labai dėkingi.

Marvin Katilius-Boydston, gyvenantis **Lemont, IL**, pratešdamas metinę „Draugo” prenumeratą paaukojo laikraščio išlaidoms sumažinti 100 dol. Nuosirdžiai dėkojame, kad mus skaitote ir dosniai remiate.

APŽVALGOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Rusijos ir Gruzijos karo 3-iosios metinės

STANISLOVAS STASIULIS

Prieš trejus metus vykęs Rusijos ir Gruzijos penkių dienų karas sukūrė šalį, kuri sekė trijų Baltijos valstybių pavyzdžiu: siekė modernizuoti ir demokratizuoti valstybę ir tapti euroatlantinių organizacijų nare. Gruzija neteko penktadalio savo teritorijos, o jos planai prisijungti prie NATO artimiausiu metu sunkiai tikėtini. Pralaimėtojais galima laikyti ir Vakarų: jie nesugebėjo laiku užkirsti kelio šiam karui kilti ir vangiai reagavo į karinius įvykius, vykstančius šalyje, kuri tapatina save su tais pačiais principais ir idealais. O Rusija, pripažinusi Abchaziją ir Pietų Osetiją nepriklausomomis valstybėmis, ir toliau didina karines pajėgas šiuose separatistiniuose regionuose ir veda informacinį karą prieš Gruziją bei jos vadovus.

Kita vertus, šis karas atskleidė ir Maskvai nepalankią tiesą. Jis parodė Rusijos ginkluotųjų pajėgų nesugebėjimą vesti šiuolaikinį karą, jos karinės technikos netinkamumą tokiam karui (masinis tankų gedimas Roki tunelyje, nesėkmingas ryšių tarp kariaujančių dalinių palaikymas ir t. t.) ir karinės vadovybės nesugebėjimą vadovauti karo veiksmams. Kartu galima teigti, kad nors Rusijos vadovai dažnai mėgsta pabrėžti savo „privilegiuotą“ padėtį šalies kaimynystėje, vis dėlto Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės pripažinimo nepalaikė nė viena Maskvos vadovaujamos Kolektyvinio saugumo sutarties organizacijos narė ar kita strateginė partnerė regione. Tai rodo, kad Rusijos pozicijos „artimajame užsienyje“ nėra tokios stiprios, kokių ji norėtų.

Šiandien, praėjus trejiems metams nuo Rusijos ir Gruzijos karo, šį karą galima būtų laikyti dar vienu išaldytu konfliktu. Dabartinė konflikto situacija nejudą iš vietos, o Šveicarijos tarpininkaujamos derybos neduoda jokių vaisių. Taip pat sumažėjo Vakarų dėmesys Gruzijai, jis šiuo metu yra sutelktas į pasaulinę finansų krizę ir revoliucijų bangą, kilusią arabų pasaulyje. Išimtimi galėtų būti laikyti JAV Senato šią vasarą priimtą

rezoliuciją, kurioje pasisakoma už Gruzijos teritorinį vientisumą, o Rusijos karinės pajėgos Abchazijoje ir Pietų Osetijoje yra laikomos šių regionų okupacija. Panaši išvada daroma ir Tarptautinių krizių grupės (International Crisis Group) ataskaitoje: joje pažymima, kad nuo Rusijos ir Gruzijos karo praėjus trejiems metams dvišaliai Maskvos ir Tbilisio santykiai nepajudėjo iš vietos, o Vakarų valstybės raginamos ir toliau spausti Maskvą, kad ji laikytųsi ugnies nutraukimo sąlygų, išvestų savo

konfliktų akivaizdoje prisiėmė „tarpininkės“ vaidmenį, skatino konfliktiškuose regionuose dar didesnes nepriklausomybės ir atsiskyrimo nuo Gruzijos nuotaikas ir atmesdavo visus Tbilisio siūlomus konfliktų sprendimo būdus. Vienintelis skirtumas, atsiradęs po 2008 m. karo, yra tai, kad Rusija Abchaziją ir Pietų Osetiją pripažino nepriklausomomis valstybėmis.

Panašios nuostatos Maskva laikosi ir Ženevoje vykstančiose derybose, kuriose, be Gruzijos, Rusijos,

ar bus greitai pasiektas. Anot „Jamestown Foundation“ eksperto Vladimir Socor, tokia derybų eiga truks dar ilgą laiką, nes Europos Sąjungos atstovai siekia, kad derybos neturėtų įtakos ES ir Rusijos santykiams, o Abchazijos ir Pietų Osetijos atstovų dalyvavimas suteikia Maskvai du papildomus balsus. Visi klausimai, susiję su 2008 m. rugpjūčio 12 d. ir 2008 m. rugsėjo 8 d. paliaubų susitarimuose prisiimtų įsipareigojimų vykdymu ir savo karių išvedimu, Rusijos atstovų yra atremiami argumentu, kad Abchazija ir Pietų Osetija yra nepriklausomos valstybės ir turi tai spręsti pačios.

Padėtis galėtų pasikeisti, jei užsimegztų tiesioginės derybos tarp Gruzijos iš vienos pusės ir Abchazijos bei Pietų Osetijos – iš kitos. Tbilisio jau žengė pirmąjį žingsnį: praėjusiais metais pristatė Valstybinę strategiją dėl okupuotų teritorijų. Joje numatomas platus bendradarbiavimas ekonomikos, humanitarinėje, švietimo, kultūros, sveikatos apsaugos, žmogaus teisių srityse. Pagrindiniu strategijos tikslu nurodoma Abchazijos ir Pietų Osetijos demilitarizacija, neutralumo zonos sukūrimas padedant tarptautinių organizacijų stebėtojams. Po visų šių veiksmų turėtų sekti trišalės derybos tarp Tbilisio, Suchumio ir Cchinvalio, kuriose būtų nuspręstas tolesnis Abchazijos ir Pietų Osetijos statusas Gruzijos sudėtyje. Kita vertus, vargu ar šioje strategijoje numatyti tikslai bus įgyvendinti, kol Rusija nesilaiko prisiimtų įsipareigojimų, o nuo Gruzijos atsiskyrusių regionų vadovai gauna paramą iš Kremliaus.

Apibendrinant galima teigti, kad praėjus trejiems metams nuo karo padėtis šiame Pietų Kaukazo regione nelabai pasikeitė. Rusija, nesilaikydama 2008 m. sudarytų paliaubų sąlygų, ir toliau plečia savo karines bazines okupuotuose Gruzijos regionuose ir tokia padėtis jai leidžia vaidinti lemiamą vaidmenį sprendžiant Abchazijos ir Pietų Osetijos ateitį. O sumažėjęs Vakarų dėmesys šiam regionui taip pat sudaro prielaidas, kurios Gruzijos balsą šio konflikto sprendime dar labiau susilpnina.

Geopolitika.lt

karius iš Abchazijos bei Pietų Osetijos ir leistų sugrįžti pabėgėliams.

Iš esmės dabartinė padėtis Gruzijoje primena tą, kurioje valstybė atsidūrė po 1990–1993 metais vykusiu ginkluotų konfliktų Abchazijoje ir Pietų Osetijoje. Po 1990–1992 m. konflikto Pietų Osetijoje Gruzija buvo priversta sudaryti taikos palaikymo pajėgas ne tik iš Gruzijos ir Pietų Osetijos taikdarius, bet ir įtraukti į jas Rusijos „taikdarius“. Toks pat scenarijus kartojosi ir po 1992–1993 m. konflikto su Abchazija. Rusija šių

Pietų Osetijos ir Abchazijos, dalyvauja ir Jungtinių Tautų, ES, JAV, ESBO atstovai. Reikia pažymėti, kad iš pradžių Gruzija nesutiko dalyvauti derybose, jeigu jose bus atstovaujamos Abchazija ir Pietų Osetija, tačiau Rusijai pavyko pasiekti, kad šios „valstybės“ taptų jų dalyvėmis. Vieninteliu šių derybų laimėjimu kol kas galima laikyti tai, kad Gruzijos pasienyje su Rusijos remiamomis Abchazija ir Pietų Osetija sumažėjo ginkluotų įvykių skaičius, tačiau susitarimas saugumo klausimais vargu

Prezidentė JT paragino nedelsiant griežtinti branduolinės saugos reikalavimus

Atkelta iš 1 psl.

Pasak prezidentės, Lietuvai, kurios kaimynystėje planuojami vykdyti branduoliniai energetikos projektai, labai svarbu, kad Europos Komisija ir toliau aktyviai sieks bendradarbiavimo su kaimyninėmis valstybėmis branduolinės saugos klausimais ir jau sulaukta ES kaimynių, tarp jų Rusijos ir Baltarusijos, pažado planuojamoms AE atlikti saugumo ir rizikos testus, kurie būtų tokie pat, kaip ir Europos Sąjungoje vykdomi testai.

JT Generalinės asamblėjos sesijos debatuose New York dalyvaujanti Lietuvos vadovė JT Generalinio sekretoriaus Ban Ki-moon surengtų darbo pietų metu Lietuvos ir pasaulio įvykius aptarė su Austrijos, Ukrainos,

Čekijos, Kazachstano, Kirgizijos, Mongolijos, Latvijos ir Estijos prezidentais, taip pat kalbėjosi su JAV Prezidentu Barack Obama ir valstybės sekretore Hillary Clinton.

Pagrindine JT Generalinės asamblėjos bendrųjų debatų tema tapo taikos siekis Artimuosiuose Rytuose ir Palestinos valstybingumo galimybės. Prezidentės teigimu, ES ir JAV turi dėti bendras pastangas, kad kuo greičiau prasidėtų Palestinos ir Izraelio tiesioginės derybos. JAV prezidentas taip pat pabrėžė, kad taikos siekis yra sunkus darbas, kuris reikalauja sutelktų visų pusių pastangų.

Su Austrijos prezidentu Heinz Fischer Lietuvos vadovė kalbėjosi apie įtariamojo Sausio 13-osios byloje

M. Golovatov sulaikymo ir paleidimo aplinkybes bei būtinybę atsisakyti Europos sulaikymo orderio taikymo išimčių. Prezidentai sutarė, kad būtina rasti bendrą sprendimą, kad susiklosčiusi padėtis nepasikartotų.

Su Ukrainos prezidentu Viktor Janukovyč prezidentė kalbėjosi apie kitą savaitę Varšuvoje vyksiantį ES ir Rytų Partnerystės šalių vadovų susitikimą, kuriame bus aptariamos Ukrainos, Moldovos, Gruzijos, Armėnijos, Azerbaidžano ir Baltarusijos glaudesnių ryšių su ES galimybės.

Su Kirgizijos prezidentė Roza Otunbajeva šalies vadovė kalbėjo apie spalio pabaigoje Kirgizijoje vykšiančius prezidento rinkimus, kuriuos stebės ESBO. Demokratiški rinkimai –

vienas iš ESBO pirmininkaujančios Lietuvos pagrindinių uždavinių. Su Latvijos prezidentu Andris Bērziņš prezidentė aptarė Latvijos valdančiosios koalicijos sudarymo ypatumus. Pirmininkavimo Demokratijų bendrijoms tęstinumas, kurią nuo liepos iš Lietuvos perėmė Mongolija, buvo pokalbio su Mongolijos prezidentu Tsakhia Elbegdorj tema.

Su ES Vadovų Tarybos (EVT) prezidentu Herman van Rompuy prezidentė aptarė ekonominę padėtį Europoje, kuri bus svarstoma ir spalio viduryje vykšiančiame EVT posėdyje. JT būstinėje taip pat įvyko prezidentės dvišalis susitikimas su Gruzijos prezidentu Michail Saakašvili.

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

VU garbės daktaro vardas – ir Nobelio premijos laureatui

Vilnius (ELTA) – Vilniaus universiteto (VU) Senato iškilmingame posėdyje garbės daktarų vardai suteikti dviem garsiems užsienio mokslininkams – Nobelio premijos laureatui, Vokietijos Max Planck biochemijos instituto mokslininkui, Miuncheno technikos universiteto prof. Robert Huber ir Wrocław ekonomikos universiteto prof. Andrzej Gospodowicz.

Garsiam pasaulio biochemikui R. Huber garbės daktaro vardas suteiktas už jau dešimtmetį palaikomus glaudžius ryšius su Vilniaus universiteto Biotechnologijos instituto mokslininkais. Paskatinti prof. R. Huber lietuviai Biotechnologijos instituto mokslininkai pradėjo baltymų molekulių erdvinės struktūros tyrimus. Remdamas šiuos darbus profesorius institutui padovanojo savo laboratorijos tyrimų įrangą ir aktyviai

Nobelio premijos laureatas Robert Huber. **ELTA** nuotr.

dalyvavo vykdant bendrus tyrimus.

VU garbės daktaro vardas suteiktas ir nusipelnusiam lenkų ekonomistui A. Gospodowicz – šis mokslininkas rūpinasi moksliniu bendradarbiavimu su VU Ekonomikos fakultetu jau nuo 1988 m.

Mitingavo tautinių mažumų atstovai

Vilnius (BNS) – Rugsėjo 23 d. į tautinių mažumų surengtą mitingą prie Seimo dėl švietimo padėties buvo susirinkę apie 2,000 žmonių. Protesto akcijos vietoje buvo sutelktos ir nemažos policijos pajėgos, tačiau pareigūnai teigia, kad mitingas vyko taikingai ir draugiškai, jį tiesiogiai rodė Lenkijos televizija. Tikėtasi, kad mitinge dalyvaus apie 5,000 žmonių.

Mitingo dalyviai reikalavo atšaukti švietimo įstatymo nuostatas, kuriomis tautinių mažumų mokyklose įvedama daugiau dalykų dėstyti

lietuvių kalba bei numatoma nuo 2013 m. suvienodinti lietuvių kalbos egzamino reikalavimus.

Mitingas prie Seimo organizuojamas nepaisant to, kad sutarimą dėl švietimo sistemos pasikeitimų rado Lietuvos ir Lenkijos vyriausybių sudaryta specialistų darbo grupė. Šią savaitę darbo grupė paskelbė sutarimą, kad lietuvių kalbos brandos egzamino forma visų mokyklų abiturientams bus viena – rašinis, o egzamino vertinimo normos pereinamuju laikotarpiu skirsis.

„Gazprom“ Baltijos dugnu siunčia dujas

Vilnius (BNS) – Rugsėjo 6 d. Rusijos susivienijimas „Gazprom“ paleido dujų srautą naujo, jūrinio dujotiekio atšaka. „Nord Stream“ – pirmas vamzdynas, kuris tiesiogiai sujungė Rusiją ir ES valstybes, bet jis aplenkia Ukrainos teritoriją.

„Ukrainos ir Rusijos konfliktai dėl dujų kainų bei skolų žlugdė tiekimą į Europą, todėl „Gazprom“ ieškojo kitų kelių“, – rašo leidinys „Business Week“.

„Mes lėtai ir užtikrintai atsiskome tranzito šalių diktato“, – paskelbęs apie technologinių dujų tiekimą, pabrėžė Rusijos premjeras Vladimir Putin.

Spalį „Nord Stream“ dujotiekis pradės veikti komerciniu režimu. Praėjusią žiemą dujų kainos Europoje buvo didžiausios, palyginti su tomis kainomis, kurios galiojo nuo 2008 m. spalio. Specialistai tai sieja su priklausomybe nuo kuro importo, netikrumu dėl tiekimo ir nuogastavimais dėl kainų svyravimo.

Š. m. gegužę „Gazprom“ valdybos pirmininkas Aleksej Miler pranešė, kad iki 20 mlrd. kubinių metrų per Ukrainą siunčiamų dujų gali būti nukreipta į dujotiekio „Nord Stream“ vamzdžius, todėl spėjama, kad Ukraina kitais metais netektų apie 550 mln. JAV dol. galimų tranzito pajamų.

Supažindinta su Holokausto atminimo ir žydų kultūros įamžinimu Lietuvoje

Atkelta iš 1 psl. „Atkuriami istorinio žydų kvartalo fragmentai Vilniuje, Vyriausybė skyrė lėšų žydų viešajai bibliotekai įrengti, atlikti Vilniaus didžiosios sinagogos archeologiniai tyrinėjimai, siekiama atnaujinti Panerių memorialą, sutvarkyti senąsias žydų kapines Šnipiškėse, vyksta žydų kultūrą pristatantys koncertai, leidžiamos knygos, ir tai tik dalis plačios šių metų programos“, – sakė A. Ažubalis.

Daug dėmesio susitikime sulaukė Lietuvos Seimo neseniai priimtas Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilmojamąjį turtą įstatymas. Žydų organizacijų atstovai padėjo ministru už Lietuvos valstybės geranoriškumą sprendžiant žydų religinių bendruo-

menių turto kompensacijos klausimą. Ministras taip pat pristatė naujausias Lietuvos Vyriausybės siūlymus išsaugoti ir įamžinti žydų kultūrinį palikimą Lietuvoje, aptarė aktualius bendradarbiavimo klausimus.

Lopoma teisinė skylė dėl žemės pardavimo užsieniečiams

Vilnius (BNS) – Žemės ūkio paskirties ir miškų ūkio paskirties žemė iki 2014 m. balandžio 30 d. nebus parduodama užsienio piliečiams. Toliau projektas bus svarstomas Seimo komitetuose, į posėdžių salę jis turėtų grįžti spalio 11 d.

Atitinkamai Konstitucinio įstatymo pataisai Seimas pritarė po pateikimo. Išimtis, kaip ir buvo iki šiol, daroma užsieniečiams, kurie ne mažiau kaip trejus metus Lietuvoje nuolat gyveno ir vertėsi žemės ūkio veikla. Pasak projekto autoriaus konservatoriaus Česlovo Stankevičiaus, tai tik techninis pataisymas, nes Europos Komisija Lietuvos prašymu yra pratęsusi draudimą užsieniečiams

įsigyti Lietuvos žemę iki 2014 m. balandžio 30 d.

Kai kurių teisininkų nuomone, po šio sprendimo draudimas galioja ir dabar. Tačiau teisingumo ministro Remigijaus Šimašiaus teigimu, nepakeitus Konstitucinio įstatymo, kuriame buvo numatytas septynerių metų draudimas, pasibaigęs šių metų gegužę, draudimo parduoti užsieniečiams žemės paskirties žemę nebėliko.

„Tvarkietis“ Rimantas Smetona siūlė parlamentarams jau dabar pagalvoti, kokių priemonių reikėtų imtis 2014 m., kad būtų apsunkintas žemės įsigijimas užsieniečiams.

Čikagoje vyks kitas NATO viršūnių susitikimas

Briuselis (BNS) – Dar vienas Šiaurės Atlanto organizacijos susitikimas įvyks Čikagoje gegužės 20–21 dienomis, pranešė NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen lankydamasis JAV. Pastarasis NATO viršūnių susitikimas vyko Lisabonoje pernai lapkritį.

„Tai bus svarbiausias susitikimas vykdant sprendimus, priimtus pernai Lisabonoje, jis taip pat atvers kelią naujai veiklai“, – pareiškė A. Fogh Rasmussen JT Generalinės Asamblėjos užkulisuose.

„Tikiuosi ir laikiu, kad mes galėsime paskelbti pereinamųjų operacijų galimybes. Tai bus didelis žingsnis į priekį, nes mes svarstome NATO priešraketinės gynybos (PRG) plėtotę daug metų“, – sakė Šiaurės Atlanto organizacijos generalinis

sekretorius. Drauge jis pažymėjo, jog tikisi iki to laiko pasiekti susitarimus su Rusija dėl bendradarbiavimo PRG srityje.

Pasak A. Fogh Rasmussen, susitikimo tikslas – tobulinti organizacijos daugianacionalinių projektų vykdymą, siekiant pagerinti saugumo galimybes ir drauge taupyti lėšas, taikant požiūrį, pavadintą „išmanioji gynyba“ (Smart Defence).

NATO generalinis sekretorius taip pat tikisi, kad bus atvertos naujos bendradarbiavimo su kitomis šalimis ir organizacijomis kryptys, visų pirma Šiaurės Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose. Pasak jo, toks bendradarbiavimas suvaidintų svarbų vaidmenį Šiaurės Atlanto operacijoje Libijoje.

ES patvirtino naujus apribojimus Sirijai

Briuselis (ELTA) – Europos Sąjungos Taryba, atsakydama į naują opozicijos protestų slopinimą, skyrė Sirijai naujus apribojimus. Tai jau septintas kartas, kai ES skiria apribojimus šiai šaliai.

Nuo šiol Europos įmonėms ir asmenims bus draudžiama investuoti į Sirijos naftos sektorių, teikti paskolas Sirijos įmonėms, pirkti ir plėsti Sirijos bendrovių akcijas ir kurti bendras įmones. Taip pat draudžiama į šalį įsivežti eurų grynaisiais. Be to, Taryba įtraukė dar du pareigūnus ir septynias organizacijas į juodąjį

sąrašą ir nuo šiol jie negalės įvažiuoti į ES bei išaldomos jų sąskaitos Europoje.

Šį mėnesį ES jau uždraudė iš Sirijos importuoti naftą. Šis draudimas iki galo įsigalios nuo lapkričio 15 d., kai pasibaigs visos anksčiau sudarytos sutartys. Sirijos valdžia protestams slopinti naudoja karinę jėgą. Pasak Jungtinių Tautų, nuo protestų pradžios kovo mėnesį jau žuvo apie 2,700 žmonių. Tuo tarpu šalies vyriausybė tvirtina, kad aukų skaičius yra 1,400.

Pakistanas gali nutraukti bendradarbiavimą su JAV

Vilnius (BNS) – Pakistanas perspėjo Jungtines Valstijas, kad Islama-badas gali nebebūti Washington sąjungininku, jeigu bus toliau žarstomi vieši kaltinimai, esą jis susijęs su dideliais puolimais prieš JAV taikinius

Afganistane.

„Jūs negalite sau leisti susipriešinti su Pakistanu ir jo žmonėmis“, – sakė Pakistano užsienio reikalų ministrė Hina Rabbani Khar privačiai televizijai „Geo“.

MUTUAL FEDERAL BANK

Namams paskolos, apdraustos sąskaitos

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

773-847-7747 * www.mutualfederalbank.com

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujame Čikagos ir apylinkių lietuviams daugiau kaip 100 metų.

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, MD
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

CHIRURGAJ

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

GEDAS M. GRINIS, MD
Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
262-948-6990

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, MD, SC
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SURENDER LAL, MD
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos susitarus

BENDRA PRAKTIKA

ANDRIUS KUDIRKA, MD, MPH
Bendros praktikos gydytojas
15300 West Ave. #221 South
Orland Park, IL 60462
708-590-5300
www.seimosgydytojas.com

AUSŲ, NOSIES, GERKLĖS LIGOS

VYTENIS GRYBAUSKAS, MD
SUSAN T. LYON, MD
Ausų, Nosies, Gerklės ligos,
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

SIŪLO DARBĄ

SIŪLOME DARBUS!
Gail. seserų padėjėjoms
kompanionėms ir namų ruo-
šos darbininkėms.
Galima gyventi kartu arba atvykti
į darbą ir išvykti.
Kreiptis:
ALL CARE
Employment Agency
Tel. 773-736-7900

Immediate positions available: excel-
lent pay & benefits!!! Established Skokie
Moving company looking for assistant
managers.
Call Jacob 847-980-0906.

Žinoma! Skokie perkraustymo kom-
panijai skubiai reikalingi perkrausty-
tojai, pagalbiniai darbininkai ir
vairuotojai. Geras atlyginimas ir
kitos išmokos. Skambinti į Golan's
dispečerinę tel. **847-673-3309**

www.draugas.org

STUBURO IR SKAUSMO LIGOS

JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS-PRUNSKIS, MD
ANDREW J. YU, MD
ir partneriai Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių,
sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų
skausmo diagnostikos ir gydymo specialistai.
Itasca: 630-748-3300
Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Barrington: 847-852-2000
www.illinoispain.com

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, MD
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

LINAS SIDRYS, MD
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
5850 W 11th Street
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-6622
Holy Cross Hospital, #4105
Tel. 773-884-7960

DR. ELIGIJUS LELIS
Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ODOS LIGŲ SPECIALISTAI

DR. K. JUCAS
Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

GINEKOLOGIJA

RAMONA C. MARSH, MD SC
Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos susitarus

PARDUODA

PLC CONDO parduodamas 2 mie-
gamųjų, 1 vonios butas. \$109,000.
TOWNHOME 2 miegamųjų, 2 vonių
ranch townhome su full basement prieš
PLC (Amber Terrace). Skambinkite Linui
630-674-5414. Century 21 ProTeam.

Parduodamas 2 mieg.,
2 vonių su garažu „Condo“
Oak Lawn, IL. Kaina \$84,900.
Tel. 708-945-9909, Asta,
Century 21 Accent.

SIŪLO DARBĄ

South side intermodal trucking
company looking for experienced
CDL drivers. 80% drop and hook.
Call Mr. White at **815-834-9090**.

LR Seimo pirmininkės viešnągė JAV

Atkelta iš 4 psl. „Lietuvos mąsty-
mas, – sakė ji spaudos konferencijoje,
– yra kitoks nei valstybės, kurią va-
diname didžiuoju broliu, kuris visą
laiką buvo ir tebėra ant mūsų uždėjęs
leteną.“

Šio apsilankymo Washington,
DC metu Degutienė dar kartą įsitiki-
no, jog ypatingai amerikiečiai vis dar
nelabai supranta, kokia yra tikra pa-
dėtis Rusijoje. Pasak jos, jie įsivaiz-
duoja, kad Rusija modernėja, kad
Rusija eina demokratiniu keliu, ir tai
vadina *realpolitik*. „Jie apsirinka, –
sakė Seimo pirmininkė, – nes Rusija,
atrodo, eina Kinijos keliu – laisva
rinka, liberali ekonomika, bet dik-
tatorinė valstybė. Tarsi du skirtingi
dalykai, bet vykdoma tokia politika –
nėra žmogaus teisių ir laisvių, teis-
mai neskaidrūs, žiniasklaida kon-
trolliuojama valdžios.“ Degutienė tei-
gė, jog klausiti, kuris – Putin ar Med-
vedev – yra geresnis, yra bergždžias
dalykas: jokio skirtumo nėra, politi-

dalyką – intelektą, žmogaus protą, ir
būtent jį pirks pasaulis. Todėl rug-
sėjo 16 d. Čikagoje susitikusi su mies-
to meru ji ne tik perdavė Vilniaus
mero Artūro Zuoko kvietimą atvykti
į Vilnių, bet ir pasiūlė atsivežti su
savimi verslininkų delegaciją.

**„Net ir po 20 metų JAV lieka
Lietuvos saugumo garantu“**

Spaudos konferencijoje kalbėjęs
LR Seimo Užsienio reikalų komiteto
pirmininkas Emanuelis Zingeris, šio
apsilankymo Washington, DC metu
išrinktas antrai kadencijai pirminin-
kauti Demokratinių Bendrijų foru-
mui, sakė, jog net ir po 20 metų JAV
lieka Lietuvos saugumo garantu.
„Amerika yra pajėgi pasipriešinti
toms grėsmėms, šalia kurių mes
esame“, – sakė jis. Pasak Zingerio,
Lietuvos Konstitucijoje įrašyta svar-
bi nuostata, jog mūsų šalis negali
orientuotis į Rytų sąjungas. Praėjus

Susitikimas su Čikagos spaudos atstovais Balzeko lietuvių kultūros muziejuje.

Laimos Apanavičienės nuotr.

ka ta pati, galbūt tik jos pateikimo
forma yra kitokia. Šie klausimai ir
buvo keliami, Seimo pirmininkei ir
jos vadovaujama delegacijai kalban-
tis su Albright, Kongreso nariu Shim-
kus ir kitais JAV valdžios atstovais.

Degutienė pastebėjo, jog Lietuvą
ypač palaiko senatoriai Dick Durbin,
John McCain. Pasak jos, su jais kal-
bama labai atvirai. Į Čikagą LR Sei-
mo pirmininkę ir jos vadovojamą
delegaciją atlydėjęs ambasadorius
Pavilionis sakė, jog Durbin buvo vienas
iš tų, kurie dėjo pastangas, kad
NATO kroviniai keliautų per Klai-
pėdą į Afganistaną. „Dvejus metus
mes to klausimo negalėjome pajudin-
ti, o Durbin dėka įvyko politinis pos-
tūmis“, – teigė LR ambasadorius JAV.
Degutienės manymu, tai ir yra vadi-
nama geruoju lobizmu, ir būtent ta
kryptimi JAV viešintys Lietuvos
politikai ir bando eiti.

Kitas mūsų politikų viešnągės
Amerikoje tikslas buvo patikimų ir
stiprių investicijų, be kurių, pasak
Degutienės, Lietuva negalės ekono-
miškai atsikelti, paieškos. „Todėl, –
Balzeko muziejuje susirinkusiems
sakė Degutienė, – šiandien mūsų
pagrindinis uždavinys – visomis iš-
galėmis ieškoti investuotojų, o svar-
biausios paieškos kryptys – informa-
cinės technologijos, biotechnologi-
ja.“ Seimo pirmininkė sakė nepri-
tarianti vis dar gajam galvojimui, jog
valstybę atgaivins žemės ūkis, staty-
bos. Ji įsitikinusi, jog Lietuva užsie-
nio kapitalui gali pasiūlyti vienintelį

20 metų matome, kad šalia mūsų
sienų yra nedemokratinė erdvė.

Politikas pripažino, jog yra gė-
dinga, kad Lietuva savo gynybai skir-
ria labai mažą šalies biudžeto dalį –
vietoj 2 – tik 0,8 proc. Už Lietuvą tarp
NATO narių gynybai mažiau skiria
tik Liuksemburgas. „Mes turime
nustoti veidmainiauti ir ateityje kuo
daugiau skirti savo gynybai, – teigė
LR Seimo Užsienio reikalų komiteto
pirmininkas, – nes jei šalis savęs ne-
gina, galų gale ją pradeda ginti kaž-
kas kitas.“

Zingeris paragino JAV lietuvius
nepamiršti išrinktiems nariams JAV
Kongrese vėl ir vėl priminti, jog Lie-
tuva yra patikimas partneris ir kad
JAV vienintelė gali pasakyti, jog Bal-
tijos šalys neatiteks tiems, kas norė-
tų ją kada nors valdyti. „Mums labai
svarbu, – sakė jis, – kad Jūsų balsas
skambėtų, kad kalbėtumėte su savo
Kongreso nariais, kad nereikėtų
laukti kokios nors krizės, nes vos tik
nutinka didesnis įvykis pasaulyje,
kuris nukreipia visų dėmesį, Rusija
iškart suaktyvina savo veiksmus mū-
sų regione, iš karto prasideda bandy-
mas vėl įjungti traukos mecha-
nizmus ir traukti mus atgal.“

Zingeris patikino, jog Lietuva
nepamiršo JAV lietuvių įnašo Lietu-
vai siekiant nepriklausomybės, ypač
1990 metais, kai buvo pasitelktos
visos įmanomos priemonės. „Už tai
norėčiau padėkoti, – sakė jis. – Visa
tai yra mūsų širdyje.“

Nukelta į 15 psl.

Friends of
Judge Peter Vilkelis

cordially invite you to a

Meet the Judge

Campaign Fundraiser

Thursday,

September 29, 2011

6:30-9:00pm

Grand Duke's Restaurant

6312 South Harlem

Summit, Illinois

Lithuanian delicacies and one drink included, cash bar thereafter

Minimum suggested donation: \$75

You can reserve your place or otherwise make a donation at friendsofjudgepetervilkelis.com or at the door

Honorary Chairman
Hon. Edward M.
Burke

Chairman John DeLeon
Co-Chairman
Hon. Henry R.
Simmons, Jr.(Ret.)

Treasurer
Richard Girzadas

Committee

Philip Bartolomenti
Richard Benke
Marvin Bloom
Tom Breen
Arunas Buntinas
Michael F. Clancy
Patrick F. Daly
Terence Gillespie
George Grzeca
Linas Kolecius
Michael Kralovec
Donna Makowski
Dean Morask
Gordon Munden
Gustavo Munoz
William P. Murphy
Richard Neville
Donald Petkus
Pranas Pranekevicius
Marco Raimondi
Norma Reyes

Paid for by Friends of Judge Peter Vilkelis. A copy of our report filed with the State Board of Elections is available on the Board's official website (www.elections.il.gov) or for purchase from the State Board of Elections, Springfield, Illinois.

sk.047335

LIETUVIŲ FONDO

1962-2012

50 METŲ JUBILIEJUS!

Švęskime ir būkime kartu!

**Tapkime neatsiejama
lietuvių dalele ir
vienykimės savo
pastangas vardan
Lietuvių Fondo ilgo
gyvavimo
prasminguose
darbuose!**

**ŠVENTINIS
POKYLIS
2012 m.
balandžio 14 d.
The Hyatt Lodge
Oak Brook, IL**

LIETUVIŲ FONDAS • LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
14911 127th Street • Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-1616 • Fax: 630-257-1647
www.lithuanianfoundation.org
E-mail: admin@lithfund.org

www.draugas.org

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA
Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos susitarus

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Road, Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos susitarus

DR. RAMUNĖ MACIJAUSKAS
Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-2131
Valandos susitarus

DR. DALIA E. CEPELĖ, DDS
Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos susitarus

DR. LINA POŠKUS
Dantų gydytoja
4635 W. 63 St.; Chicago, IL
Tel. 773-735-7730
9201 Broadway Ave., Brookfield
Tel. 708-387-2020

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

PASLAUGOS

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

Autorius parduoda knygą,
20 puslapių, „Mr. Kugelis“
anglų k. Daug receptų kuge-
lio, vėdarų, cepelinų ir kitų
patiekalų iš bulvių. Kaina \$7.
Tel. 773-735-4722

Skelbimų skyriaus
tel. 1-773-585-9500

WWW.SKYTRIP.NET
info@skytrip.net

773-663-4363

SIŪLOME:

- Pigiausi avia bilietai į Vilnių, Kauną, Palangą.
- Poilsinės kelionės, pažintiniai turai į Las Vegas, Floridą, Havajus, Meksiką, Dominiką, Karibų salas.
- Kruizai.
- Skrydžiai iš Lietuvos.

KEPYKLA IR DELIKATESAI
6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

“BAKE FOR ME” KAVINĖS
Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

321 N. Clark,
Chicago, IL 60654
312-644-7750
pirm. - penkt.
nuo
6:30 v.r. iki 3:30 v.p.p.

4305 S Halsted,
Chicago, IL 60609
773-624-9900
pirm. - penkt. nuo
6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
šešt. nuo 8 v.r. iki 2 v.p.p.

EUGENE C. DECKER, DDS, PC
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

DR. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
Amerikos „TOP DENTIST“ 2009 M.
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303
www.parkridgesmiles.com

PILNA DANTŲ PRIEŽIŪRA:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas
- TMJ/TMD gydymas

DR. DALIA JODWALIS
Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

PASLAUGOS

Century 21
Accent Realty

10200 S.
Cicero Ave.
Oak Lawn, Illinois 60453
Business: 708-423-9111
Fax: 708-423-9235
Cell: 708-945-9909
E-mail: astykuny@aol.com

ASTA T. MIKUNAS
Broker Associate

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių
nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir
priemiesčiuose.

LIETUVIŠKI

„ANGELŲ SLAUGOS NAMAI“

puiki slauga,
žemos kainos

Tel. 708-207-5023

SIŪLOME 10% METINIŲ PALŪKANŲ

Jūsų investicija
yra apsaugota
Nekilnojamu
Turtu.

REALTY & INVESTMENTS
WC
Dėl smulkesnės informacijos skambinkite
tel. 630-965-6608

Investuojate ne daugiau
kaip 65-70 proc. visos
turto vertės.

Ilgametė patirtis ir
daug laimingų klientų.

**DRAUGO
FONDAS**

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO IL 60629 • Tel.: 773-585-9500

**Pigiausi skrydžiai FINNAIR ir kitomis linijomis iš Čikagos
ir kitų Amerikos miestų į
LIETUVĄ**

1-800-778-9847
www.vytistours.com
info@vytistours.com
40-24 235th St., Douglaston, NY 11364

Prašau pasiteiraukite apie mūsų 2012 m. brošiūrą
kelionėms į Lietuvą ir Pabaltijį.
Dėl turistinių kelionių skambinkite Ritai Penčylienei.

Sužinoti kainas ir padaryti rezervacija galite per
www.vytistours.com

Siuntinėjame info apie specialias nuolaidas.
Praneškite savo e-adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LOT **Lufthansa** **SAS** **FINNAIR** **KLM**

doleris.com
tickets@doleris.com
1-800-514-9989
PIGIAUSI AVIA-BILIETAI Į LIETUVĄ IR EUROPA

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave **Bridgeview**, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

DRAUGO FONDO DERLIUS MAŽĖJA

Kas sėja ar sodina, tas žino, kad svarbiausia yra gauti gerą derlių rudenį atėjus. Derlius priklauso nuo pavasario lietaus, nuo vasaros sausros, nuo potvynių ir nuo sodininko sugebėjimų.

Draugo fondo finansinis derlius investavimų „darže“ jau keletą metų kenčia nuo krašto ekonominės „sausros“, nuo sumenkėjusio investavimų pelno, kuris yra reikalingas „Draugo“ leidybai paremti.

Kai nėra reikiamo Draugo fondo investicijų derliaus „Draugo“ leidybai paremti, tenka lėšas naudoti iš pagrindinio aruodo – iš Draugo fondo kapitalo. Tad DF kapitalo papildymas pasidaro labai svarbus tolimesniam DF gyvavimui ir investicijų pelnui, kuris dar labiau mažės, jo investicijoms mažėjant. Kad tai neįvyktų, reikalinga ir toliau tęsti lėšų telkimo vąjus DF kapitalui auginti.

Nuo rugsėjo mėnesio pradžios prasidėjęs Draugo fondo rudens vąjus jau sulaukė dovanų iš Fondo narių ir rėmėjų. Kad galėtume paremti „Draugą“, svarbūs visi – didesni ar mažesni – vąjaus įnašai. Rudens vąjus tęsis spalio – lapkričio mėnesiais. Draugo fondas kviečia „Draugo“ skaitytojus su didesne ar mažesne dovana DF rudens vąjui tapti naujais fondo nariais ir rėmėjais. „Lašas po lašo ir akmenį pratašo“ – sako patarlė.

***

Įdomu būtų išgirsti apie jūsų darželių grožį. Pavasario vąjaus vokuose skaitytojams išsiuntėme zinijų sėklų. Koks buvo Jūsų zinijų derlius ir grožis? Šios gėlės dar žydi. Nepamirškite atsiųsti nuotraukų su žydinčiomis jūsų darželyje zinijomis. Dėkojame už „Draugo“ skaitytojų jau atsiųstas nuotraukas, kurios papuošė laikraštį. Taip pat dėkojame visiems, jau atsiliepusiems į vąjų.

Rašydami testamentus, nepamirškite dalį turto paskirti Draugo fondui. Čekių rašykite: Draugas Foundation ir siųskite adresu 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Marija Remienė

Nauji rudens įnašai Draugo fonde

Su 200 – 150 dolerių:
Vytautas ir Ona Koliai, **garbės nariai**, iš viso 2,600 dol., Palos Hills, IL

Vytautas Graužinis, **garbės narys**, iš viso 1,870 dol., Elgin, IL

Su 100 dolerių:
Irena Jolita Mazurkiewicz, **garbės narė**, iš viso 3,200 dol., N. Riverside, IL

Juozas ir Reda Ardžiai, **garbės nariai**, iš viso 1,568 dol., Rairview, PA

Prelatas Ignas Urbonas, **garbės narys**, iš viso 1,400 dol., Lemont, IL

Kun. Vytautas Volertas, **garbės narys**, iš viso 1,100 dol., Maspeth, NY
Zenonas Šukys, **garbės narys**, iš viso 1,000 dol., Chicago, IL

Vytautas ir Stasė Žemaičiai, iš viso 300 dol., N. Riverside, IL

Ona Simutis, iš viso 100 dol., Ann Arbor, MI

Su 50 dolerių:
Rimas F. Černius, **garbės narys**,

iš viso 1,500 dol., La Grange Park, IL
Narimantas ir Janina Udriai, **garbės nariai**, iš viso 1,150 dol., Farmington Hills, MI

Vladas ir Raminta Sinkai, **garbės nariai**, iš viso 1,080 dol., Lemont, IL

Marija Kriščiūnas, iš viso 500 dol., Burlington, IA

Su 30-25-20 dolerių:
Teodoras ir Ritonė Rudaičiai, **garbės nariai**, iš viso 1,365 dol., Lemont, IL

Vita Zigmantienė, iš viso 70 dol., Chicago, IL

Paulina Rukauskas, iš viso 235 dol., Rockford, IL

Jonas ir Valerija Pleiriai, iš viso 970 dol., Chicago, IL

Kastytis ir Rita Giedraičiai, iš viso 145 dol., Livonia, MI

Juozas Orentas, iš viso 25 dol., Novi, MI

Marija Arštikienė, iš viso 425 dol., N. Riverside, IL

ĮVAIRŪS SKELBIMAI

* **Moteris ieško** ligonių ar senelių priežiūros darbo bet kurioje valstijoje. Patirtis, rekomendacijos, būtinė anglų kalba. Tel. 609-641-1797 arba 609-457-1025.

* **Vyras su žmona** arba po vieną ieško senelių priežiūros darbo naktimis arba nepilną savaitę. Dokumentai, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-610-5413.

* **Moteris ieško** žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Galimi pakeitimai ar gali išleisti atostogų. Tel. 773-808-0011.

* **Vidaus ir lauko** dažymo darbai. Patirtis. Tel. 773-550-1867.

* **Dovanojame** dvi pušaites (5 ir 6 pėdų). Turite patys išsikasti. Tel. 847-395-4595.

* **Moteris**, gyvenanti Palos Hills, ieško papildomo šeštadieniais ar įstaigų valymo darbo. Tel. 708-220-3202.

* **Moteris ieško** senelių priežiūros darbo su gyvenimu ar su grįžimu. Turi dokumentus, automobilį, 9 metų patirtis. Tel. 773-816-6947.

www.draugas.org

LR Seimo pirmininkės viešnage JAV

Atkelta iš 12 psl.

Į Čikagą LR Seimo pirmininkę ir jos vadovaujamą delegaciją atlydėjęs ambasadorius Pavilionis priminė, jog kitų metų pavasarį Čikagoje vyks NATO viršūnių susitikimas, todėl ragino Amerikos lietuvius daryti viską, kad NATO vadovai išgirstų nerimą dėl Lietuvos saugumo, kad sprendimai dėl saugumo, įskaitant santykius su Rusija, nebūtų daromi Lietuvos sąskaita. Zingeris paantrino pridurdamas, jog būtų gerai Baltijos valstybėse įtvirtinti nuolatine NATO oro policijos misija, kuri numatyta tik iki 2014 metų.

Ragino rengti kampaniją „Balsuok, Amerika!“

Paklausta apie išeivijos lietuviams ypač aktualų dvigubos pilietybės klausimą, Degutienė sakė, jog šioje problemoje ji mato du atsakymus: teisinį ir emocinį. Pasak jos, Lietuvos politikai mąsto vienodai: Pilietybės įstatymą priimant, 88 Seimo nariai balsavo už dvigubą pilietybę (abiem kartais, net ir po LR prezidentės veto, Degutienė balsavo už dvigubą pilietybę – Red.). Bet, sakė ji, yra kitas dalykas: Lietuvos Konstitucija buvo priimta 1992 metais, kai buvo bijomasi, jog visi tuo metu Lietuvoje gyvenę rusai gali tapti Lietuvos piliečiais, todėl 12 straipsnyje yra parašyta: „Tik išimties tvarka“. Šiandien padėtis yra visiškai kitokia, sakė Seimo pirmininkė, ir dabar jau turime spręsti savo tautiečių klausimą. „Tik dabar vietoj tos išimties gavosi taip, kad tų išimčių nelieka, – sakė politikė. – Vis dėlto vienintelis kelias, kuris iš karto išspręstų prob-

lemą, – pakeisti šį Konstitucijos straipsnį referendumo būdu.“

Pasak Degutienės, šiandien didžiausia problema yra su tais, kurie iš Lietuvos išvažiavo neseniai. „Kuo jie kitokie? – retoriškai klausė ji. – Jie, lyginant su kitais emigrantais, yra labiausiai nuskriausti. Taisėme, taisėme ir tų išimčių pridareme dar daugiau, nei kad jų buvo. Ir gavosi, kad mūsų išeiviai yra tarytum surišuoti. Ir tai negerai. Bet jei naujiems emigrantams duosime pilietybę, tada nebus jokių išimčių. Todėl ir reikia, kad 12 straipsnyje išnyktų sakinyš „išimtiniais atvejais“.“

Degutienė sutiko, jog pilietybės klausimas tikrai nėra išspręstas, ir patikino susirinkusius, jog, prasidėjus rudens sesijai Seime, vėl bus prie jo sugrįžta. „Jei bus galutinis atsakymas, kad reikia tik referendumo, neturėsime kitos išeities, kaip tik ją rengti.“ Nors, perspėjo Lietuvos politikė, čia yra rizikos. Mat referendumų praktika Lietuvoje yra tokia, jog daug jų neįvyko. Yra ir kitų objektyvių kliūčių sėkmingam referendumui surengti, pvz., kad dvigubos pilietybės klausimas būtų įtrauktas į balsavimą, reikia surinkti 300,000 piliečių parašų. Seimo pirmininkė taip pat sakė, jog referendumą reikėtų rengti per Seimo rinkimus, kurie įvyks jau kitų metų spalį, antraip žmonės tikrai nesusirinks.

Lietuvos ambasadorius JAV Pavilionis paragino JAV lietuvius įrodyti, jog jie ne tik moka reikalauti savo teisių, bet ir moka kovoti už savo teises. „Įrodykite, kad jūs esate politiškai aktyvūs, – kvietė jis, – suruoškite kampaniją ‘Balsuok, Amerika!’“

Dviračių muziejų papuošė penkamilijoninis „Baltik vairs“ dviratis

Vos prieš mėnesį – rugpjūčio 19 dieną – nuo bendrovės „Baltik vairs“ konvejerio nuriedėjęs penkamilijoninis dviratis ketvirtadienį papildė Šiaulių dviračių muziejaus ekspoziciją.

Iškilingas penkamilijoninio dviračio perdavimas vainikavo Tarpautinės dienos be automobilio renginius Šiauliuose.

Penkamilijoninis „Baltik vairs“ dviratis. **Lrytas.lt**

Gamyklos atstovų perduotam klasikinės formos jubiliejiniam dviračiui muziejininkai parinko garbingą vietą. Auksu tviskantis naujasis eksponatas įkurdintas pirmajame muziejaus aukšte ir krenta į akis vos tik pravėrus šio muziejaus duris.

Penkamilijoninis dviratis buvo pagamintas pagal specialų užsakymą. Dviračio sėdynė ir vairo rankenos pagamintos iš natūralios odos.

Vos tik nuriedėjusį nuo konveje-

rio penkamilijoninį dviratį išbandė ir Šiaulių meras Justinas Sartauskas.

Šiaulių dviračių gamykla buvo įkurta 1948 metais. Prieš šešiasdešimt metų – 1951-aisiais – čia buvo surinkti pirmieji dviračiai „Ereliukas“. Per metus gamykloje buvo numatyta surinkti 100,000 dviračių paaugliams „Ereliukas“ ir „Kregždutė“.

1980 m. Šiaulių dviračių ir variklių gamykloje „Vairas“ buvo įkurtas Dviračių muziejus, kurį gamykla 1993 m. perdavė Šiaulių „Aušros“ muziejui.

1993 m. kovo mėnesį buvo įregistruota bendra Lietuvos ir Vokietijos įmonė UAB „Baltik vairs“.

„Baltik vairs“ priklauso „Schminke Werke GmbH“ įmonių grupei, į kurią, be Šiaulių gamyklos, įeina trys dviračių gamyklos („Pantherwerke AG“ Vokietijoje, „Master Bike“ Čekijoje ir „German Bangla Bicycle“ – Bangladeše) bei prekybos įmonės „Onyx Cycles GmbH“ Vokietijoje ir UAB „Baltic Bicycle Trade“ Lietuvoje.

UAB „Baltik vairs“ ypatingas dėmesys yra skiriamas dviračių kokybei gerinti, siekiant lenktyniauti su Vakarų Europos dviračių gamintojais.

Šiauliuose gaminami įvairių lygių ir rūšių dviračiai – apie 80 skirtingų pavadinimų. Žinomiausi gaminami dviračiai – „Panther“, „Bauer“, „Goericke“, „Mosquito“,

A † A
EUGENIJA STAŠKEVIČIŪTĖ
MACKEVIČIENĖ
1917 balandžio 17 d.–2011 liepos 17 d.

Mirė 2011 m. liepos 17 d. Tik prieš porą mėnesių, Eugenija šventė savo 94 metų gimtadienį su šeimos nariais.

Eugenija gimė Rusijoje, bet užaugo Lietuvoje, Panevėžyje ir Dainuose. Baigė Panevėžio Mergaičių gimnaziją ir studijavo Kauno universitete. Ištekėjo už Andriaus Mackevičiaus, kuris mirė 2002 metais. Kai karas prasidėjo, bėgo su šeima iš Lietuvos ir kelis metus gyveno stovykloje Vokietijoje. 1950 metais atvažiavo į Ameriką ir apsigyveno Cleveland. Eugenija ir Andrius užaugino dukteris Dalią, Rūtą, Živilę ir sūnų Arvydą. Eugenija daug metų mokytojavo Lituanistinėje mokykloje.

Liepos 21 d. vaikai, anūakai ir proanūakai suvažiavo paskutinį kartą atsisveikinti su savo brangia Mamyte, Bobute, Probobute.

Po Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje, šeima ir draugai išlydėjo Eugeniją, kuri palaidota Western Reserve kapinėse Cleveland.

Liūdi vaikai Dalia su Bob Baker, Rūta Teismann, Živilė su Allan Khoury, Arvydas Mackevičius su Anne-Marie Lambert; anūakai Jennifer su John, Kristina, Nathan su Venita, Karina, Julie su Todd, Jonathan su Zaya, Emily ir Claire; proanūkiai Henrik, Annika, Audra, Benjamin, Sebastian, Sonia, Samuel, Silas ir Naranhueslen.

A. a. Eugenija buvo sesuo a. a. Vyto ir a. a. Galinos ir bobutė a. a. Brian.

Nuliūdusi šeima

A † A
VYTAUTUI KUPCIKEVIČIUI

mirus, nuoširdžiai dėkojame giminėms, draugams, pažįstamiems ir bendradarbiams, buvusiems kartu su mumis atsisveikinant su Vytautu.

Dėkojame kun. Jauniui Kelpšui, solistams ir karstanešiams, palydėjusiems velionį į Amžinybę.

Liūdinti šeima

ALLIANCE – GAIDAS – DAIMID
FUNERAL HOME
4330 S. California Ave, Chicago, IL 60632
 Priešais Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčią
773-523-0440 Call us 1st

 Gerald F. Daimid – Stanislaw Krozel Licensed Funeral Director Since 1993

Atnaujintos salės. Skubiais atvejais ir dėl kitų vietovių skambinkite 24 val. per parą.
 Kremavimas nuo \$1,395. Pašarvojimas tą pačią dieną – \$2,495 ir 1 nakties tradicinio šarvojimo paketas – \$3,495.

* Į kainą neįeina karstas ir kitos paslaugos. * Šias kainas gausite, paminėję šį skelbimą.

PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS
 SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.
 CICERO, 5940 W. 35 ST.
 LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
 EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.
 TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.
 NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)
Tel. 1-800-994-7600
www.petkusfuneralhomes.com

„Pegasus“, „Bergamont“, „Puky“, ZZK ir kiti.

Penkamilijoninio „Baltik vairs“ dviračio perdavimas Dviračių muziejui sutapo su fotografijų paro-

dos „Dviratis Šiauliuose – tradicijos ir šiandiena. Dviračių populiarinimo renginiai Šiauliuose“ atidarymu.

Lrytas.lt

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Šv. Mišias už a. a. Olimpijos Baukienės** sielą spalio 9 d. bus aukojamos Šv. Antano bažnyčioje (50th ir 15th gatvių sankirta, Cicero) 9 val. r. Kviečiame draugus ir pažįstamus kartu pasimelsti ir prisiminti velionę.

■ **JAV LB Lemonto socialinių reikalų** skyrius trečiadieniais kviečia į lietuviškų filmų popietes. Rugsėjo 28 d. žiūrėsime Lietuvos TV ciklo „Mūsų miesteliai“ filmą „Siesikai“. Miestelis prie ežero Ukmegės rajone: dvaras, rezistencinė praeitis, vietinis poetas Romas Raila, nesigailintis auditorijos suolą iškeitęs į mokyklos kūriko pareigas... Filmai rodomi Pasaulio lietuvių centro skaitykloje (14911 127th St., Lemont). Skyriaus raštinė atidaryta trečiadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų (PLC rūsyje, greta lifto). Tel. 630 243 8611.

■ **Rugsėjo 29 d., ketvirtadienį, nuo 6:30 val. v. iki 9 val. v.** restorane „Kunigaikščių užėiga“ vyks susitikimas su Cook County teismo teisėju Petru Vilkeliu. Renginys skirtas pasiruošti Vilkelio rinkimų, kurie vyks 2012 m. kovo 20 d., kampanijai. Vilkelis užaugo Čikagoje, Marquette Park, kur lankė Švč. Mergelės Marijos pradžios mokyklą, buvo aktyvus skautas, ateitininkas. Baigė University of Illinois at Chicago ir John Marshall teisės mokyklą. Š. m. vasario 7 d. Vilkelis buvo paskirtas į Circuit Court of Cook County by the Illinois Supreme Court. Šiuo metu jis dirba Jau-nuolių teisme. Daugiau žinių rasite internete adresu: <http://friendsofjudgepetervilkelis.com>

■ **Šv. Kazimiero kongregacijos seserys** maloniai kviečia visus į kasmetinį pokylį, kuris vyks sekmadienį, spalio 2 d. „Mama Luigi“ restorane (7500 S. Harlem Ave., Bridgeview, IL). Įėjimas nuo 12 val. p. p. Iškilmingi pietūs – 1:30 val. p. p. Vyks loterija. Vietas užsisakyti prašoma tel. 773-776-1324 (kviesti seselę Genevieve).

■ **Spalio 2 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Gedimino lituanistinės mokyklos patal-

pose (2833 W. Grove Ave., Waukegan, IL 60085) vyks susitikimas su neseniai įkurto judėjimo „Judėjimas Lietuvos pilietybei išsaugoti“ atstovais. Susitikime dalyvaus PLB valdybos pirmininkė Regina Narušienė.

■ **Spalio 5 d. nuo 12 val. r. JAV LB Lemonto socialinių reikalų** skyriuje bus skiepijama nuo gripo (flu). Daugiau teirautis tel. 630-243-8611 arba atvykus trečiadienį į skyrių (PLC rūsyje, greta lifto). Pageidaujantieji išsamesnės konsultacijos gali parašyti V. Remeikai el. paštu bangos12@comcast.net.

■ **Kun. dr. Kęstučiui Trimakui spalio 9 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Ateitininkų namuose ateitininkų rengiamo poezijos montažo „Švęskime gyvenimą“ metu bus įteikta Lietuvių rašytojų dr. (LRD) augijos 2010 m. literatūrinė premija už poezijos knygas: „leškančiojo pėdsakai“ ir „Jis man dovanuoja būtį“. Premijos mecenatas – Lietuvių Fondas. LRD prašo šiam renginyje gausiai dalyvauti.

■ **Wesley Adamczyk iliustruota paskaita** apie tremtį spalio 16 d., sekmadienį, 2 val. p. p. vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago). Daugiau informacijos tel. 773-582-6500, arba www.balzekasmuseum.org

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **„Lietuvių dienos“ Los Angeles spalio 1–2 dienomis** vyks jau 25-tąjį kartą. 2011 metų rengėjas – „Lietuvių dienų“ naujasis pirmininkas Vytas Juškys, kilęs iš Čikagos.

■ **Lapkričio 13 d., sekmadienį, 10:30 val. r.** Boston Šv. Petro parapijoje bus atnašaujamos šv. Mišios mirusiųjų atminimui. Mišių metu skambės kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus (Montreal, Canada) „The Requiem“, kurį atliks jungtinis Montreal, Ottawa ir Boston lietuvių choras. Solistai – jauni atlikėjai Kristina Kliorytė, Monika Liubainaitė, ir Kęstutis Daugirdas.

Skelbiamas „Draugo“ prenumeratos vajas

Kad jau 102 metus gyvuojantis laikraštis išsilaikytų, reikia skaitytojų talkos. Rugsėjo – gruodžio mėnesiais skelbiamas „Draugo“ prenumeratos vajas. Kreipiamės į tėvelius ir senelius – užprenumeruokite „Draugą“ savo vaikams ir vaikaičiams. Skaitantys šį laikraštį užsakykite jį studentams. „Draugas“ turėtų pasiekti kiekvieną lietuvišką šeimą.

Nuo caro laikų išėivijos spauda buvo tas šaltinis, iš kurio Lietuva galėjo gauti lietuviškų žinių. Spaudos draudimo ir tautinio atgimimo metais Amerikoje buvo spausdinamos knygos ir siunčiamos į Lietuvą, kur lietuviška spauda buvo uždrausta.

Bendromis jėgomis platinkime „Draugą“ ir prenumeratomis bei aukomis jį remkime. Naujiems prenumeratoriams daroma 20 proc. nuolaida – metinė laikraščio prenumerata kainuos tik 130 dol. Užsakykite „Draugą“ tiems, kurie dar jo neskaito. Nudžiuginkite jaunas šeimas, gimines, pažįstamus švenčių, gimtadienių ar kitomis progomis padovanodami jiems laikraštį. Čekius prašoma rašyti „Draugas“ ir siųsti adresu 4545 W. 63rd St. Chicago, IL 60629.

Leidėjai

Ona Banionienė, „Draugo“ garbės prenumeratorė, gyvenanti Cleveland, OH, pratęsė dar metams laikraščio **garbės prenumeratorę**. Nuoširdžiai dėkojame už tai, kad mus skaitote.

Iš kairės: LR generalinis garbės konsulas Algis Zaparackas, Asta Banionytė, LR garbės konsulas Vytautas Lapatinskas, LR garbės konsulė Daiva Navarrette, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Marius Kasniūnas š. m. rugsėjo 15 d. dalyvavo Washington, DC surengtame Demokratijų bendrijos parlamentiniame forume.

Baltų vienybės diena

Kviečiame visus norinčius atstovauti JAV Lietuvių Bendruomenę Baltijos tautų vienybės šventėje „BALTIC UNITY DAY“ spalio 1 d. 3 val. p. p. Latvių namuose „Priedaine“ (1017 State Route 33, Freehold, NJ 07728)

Savo dalyvavimą jau patvirtino Latvijos ambasadorius Andrejs Pildegovics. Lietuvą atstovauti žada Lietuvos generalinis konsulas New York Valdemaras Sarapinas. Meninę programą atliks tautinių šokių grupė „Viesulas“.

Prašoma apie savo dalyvavimą pranešti el. paštu lietuviskabendrija@yahoo.com arba tel. 848-992-4222 Rasai Miliūtei.

Latvijos ambasadorius Andrejs Pildegovics

Čikagos lietuvių Moterų klubo (ČLMK) narės, švęsdamos „Gintaro balius“ 50-ties metų sukaktį, šįmet vėl skiria vienkartinę 1,000 dol. stipendijas lietuvių kilmės studentams, gyvenantiems Illinois valstijoje. Dėl pareiškimų stipendijų reikalu prašoma skubiai skambinti ČLMK pirmininkei Genovaitei Maluskienei tel. 708-974-4924. Paskirtos stipendijos bus įteiktos jas gaunantiems studentams ČLMK „Gintaro balius“ sukaktuvinėje šventėje šeštadienį, spalio 22 d., „Camelot Banquets“ salėje, Hickory Hills. Stipendininkai bus Klubo svečiai.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

SKELBIMAS

Aukštos indėlių palūkanos.
2.25 proc. trejiems metams terminuoti indėliai, 2.75 proc. trejiems metams IRA terminuoti indėliai
California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, California
Tel. 310-828-7095
Valdžios apdrauda iki \$250,000

Namams pirkti paskolas

duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Skelbimų skyriaus tel. 1-773-585-9500

„Saulutė“, Lietuvos vaikų globos būrelis dėkoja už aukas padėti vargingai gyvenantiems vaikams ir studentams Lietuvoje. Aukojo: Marytė Černiūtė \$25 a. a. Jolandos Kerenienės atminimui; Jonas ir Ona Treškos \$25, Nativity B.V.M. Church (Chicago) \$25, Rimas Domanskis \$100,

Eligijus ir Aldona Kaminskai \$30, Old Town Restaurant (Lemont) \$25. Labai ačiū. „Saulutė“ (Sunlight Orphan Aid), 414 Freehauf St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275, el. paštas: indretijunelis@sbcglobal.net, tinklalapis: www.sunlightorphanaid.org